

II

DOKUMENTI NEMAČKIH OKUPATORA

BR. 126

OBAVEŠTENJE KOMANDANTA POLICIJE I SLUŽBE BEZ
BEDNOSTI ZA DONJU ŠTAJERSKU OD 2. JUNA 1944. ISPO-
STAVI SLUŽBE BEZBEDNOSTI U BREZICAMA O AKTIV-
NOSTI JEDINICA NOVJ U DONJOJ ŠTAJERSKOJ¹

Komandant policije i službe bezbednosti
u Donjoj Štajerskoj
III odeljenje
B. br. 340 44 pov.

Poverljivo!
Maribor, 2. jun 1944.

Ispostavi službe bezbednosti Brežice
lično SS-hauptšarfireru Ajhelburgu o ViA

Brezice
Železnička ul. 49

Predmet: Izveštaj o raspoloženju i situaciji u Donjoj Šta-
jerskoj

Veza: tekuća

Prilog: 1

U prilogu dostavlja se izveštaj o raspoloženju
i situaciji u Donjoj Štajerskoj.

2

SS-šturmbanfirer

3

U nastavku daje se pregled događaja za poslednja tri
dana:

¹ Kopija originala (umnožena na ciklostilu) u Arhivu IZDG u
Ljubljani, nemački fond, f. 157/1V.

² Potpis je nečitljiv.

³ Redakcija je izostavila tekst koji se ne odnosi na situaciju u
Jugoslaviji.

Noću 30/31. 5. 1944. u Dol-Suhi, opština Rečica, boravilo je oko 100 bandita. Odveli su 2 lica i oterali 3 teleta. Osim toga pucali su na jednog nemačkog vojnika na odsustvu i teže ga ranili. Iste noći došlo je 80 do 100 bandita u Skale, opština Velenje, odveli su jedno lice, oterali 1 tele, odneli nešto odeće i veću količinu namirnica.

30. 5. 1944. u 17. čas. banditi su na putu Turiška Vas — Dovže otvorili vatru iz minobacača na nemački vojni automobil. Tri oficira su ubijena i opljačkana, automobil zapaljen.⁴

U opštini Mislinja banditi nepoznate jačine ubili su 31. 5. 1944. jednog civila, a jednu ženu ranili.

1. 6. 1944. na području opštine Sčavnica pucano je iz automata na 2 nemačka vojnika. Jedan vojnik je pri tome ranjen.

1. 6. 1944. zapaljena je opštinska zgrada u Spodnjem Podgorju, opština Vodriž.

1. 6. 1944. kod Cirkovca, srez Brezice, banditi nepoznate jačine probili su prepreke na graničnoj liniji. Oterali su 25 grla krupne stoke i 7 konja, odneli odeću, rublje, i namirnice i odveli 4 čoveka.

Sopstveni gubici: jedan vojnik poginuo, jedan pripadnik tehničke pomoći poginuo i 2 ranjena; neprijateljski gubici: dva poginula.

31. 5. 1944. oko 15 bandita svuklo je u Ljubiji, opština Mozirje, policijskog narednika i odneli mu uniformu.

31. 5. 1944. odvedena su iz opštine Jurklošter 3 nemačka vojnika na odsustvu.

31. 5. 1944. u Lončarjevom dolu, opština Žigrski Vrh, 3 bandita oduzeli su od nemačkog vojnika na odsustvu uniformu, ranac i pušku sa 10 metaka.

Prema jednom izveštaju 31. 5. 1944. oko 23 časa krenulo je navodno oko 1000 bandita iz Graške Gore, severno od Velenja, preko Skalskih Cirkovaca, severoistočno od Velenja, i Sv. Brica u pravcu Kozjaka. Tri komandanta bila su na konjima. Banda je vodila prinudno regrutovane.

1. 6. 1944. na jednom šumskom putu kod Starog Trga, opština Slovenj Gradec, šest bandita zaplenilo je 4 konja i zapalilo 2 kola.

s

⁴ Akciju je izvršila 13. slovenačka NO brigada »Mirko Bračić« (vidi dok. br. 41).

⁵ Redakcija je izostavila deo teksta o ekonomskim akcijama manjeg značaja.

Napadi neprijateljskih lovačkih aviona u brišućem letu na pruge i železničke stanice nemačkih državnih železnica 29. maja 1944; znatna materijalna šteta, mrtvi, ranjeni. — Prepad bandita na oklopni voz-

Prilikom pteletanja jakih neprijateljskih vazduhoplovnih formacija 29. maja 1944. manje formacije neprijateljskih lovaca napale su u brišućem letu svojim naoružanjem železnička postrojenja i vozove kod Celja i u srezu Brežice.

Četiri lovačka aviona u brišućem letu napala su kod Radeča, na pruzi Zidani Most — Dobova (hrvatska granica), nemački vojni voz 90.258. Lokomotiva teže oštećena, 3 vagona izgorela. 6 nemačkih vojnika ubijeno i 18 ranjeno. Osoblje lokomotive teže povređeno.

Na teretni voz 7452 kod Sentjura pri Celju, u srezu Celje, otvorena vatra iz brišućeg leta. usled čega je lokomotiva mnogobrojnim pogocima teže oštećena, a njeno osoblje lakše povređeno. Osini toga, 4 vagona su zapaljena dejstvom oružja. Pošto su avioni brzo odleteli, vatrogasci su odmah stupili u dejstvo i spasli donje delove vagona, tako da su ovi vagoni odvezeni do sledeće stanice. Ranjeno je po jedno lice na žel. stanicama Grobelno i Šentjur pri Celju, kao i jedna devojka koja se baš tada svojim biciklom vozila od Sentjura pri Celju kući.

U blizini železničke stanice Dobova neprijateljski avioni otvorili su jaku vatru sa 20 m visine na brzi voz SFR 2346, koji je prevozio vojnike sa fronta na odsustvo. Lokomotiva je teže oštećena, 2 nemačka vojnika i ložac lokomotive ubijeni a nekoliko vojnika ranjeno.

Takođe je izvršen napad na pograničnu železničku stanicu Dobova i pogocima je delimično teže oštećeno nekoliko vagona, ložionica kao i 5 lokomotiva. Jedan kondukter nemačkih drž. železnica je ubijen, a tri putnika ranjena.

Osam neprijateljskih lovaca u tri naleta napali su žel. stanicu Sevnica i vozove koji su se tamo nalazili. Tri vagona municijskog voza, koji je stajao u stanici, zapalila su se i usled toga eksplodirala je artiljerijska municija. Prisebnošću železničara Rionilija spasena su druga 3 vagona natovarena granatama od 15 cm. Usled eksplozije municije, koja se delimično razletela po okolini, zapalio se magazin žel. stanice i ugalj koji se nalazio u blizini. Osiin toga u blizini žel. stanice porazbijani su prozori i oštećeni krovovi i kuća. Vatrom iz avionskog oružja i zapaljivom municijom teže je oštećeno 10 lokomotiva, isto tako 29 teretnih vagona, od kojih je S potpuno uništeno. Mate*

rijalna šteta je vrlo velika i njena visina još nije konačno utvrđena.

Napadi na železničke stanice izvršeni su iznenada, tako da više nije bilo moguće otpremiti vozove. Na žel. stanici Sevnica otpravnik vozova otvorio je oba izlaza, ali zbog vazdušne uzbune nije bilo moguće pronaći mašinovođe.

Pruga Dobova — Zidani Most bila je do 22 časa u prekidu. Zatražena pionirska jedinica nemačke vojske do 12 časova 30. 5. još nije stigla.

Prema dosada utvrđenom celokupna šteta iznosi:

18 lokomotiva
36 teretnih vagona, od kojih je 11 potpuno uništeno,
1 depo za pošiljke potpuno izgoreo,
1 ložionica i obližnje zgrade teže oštećene.

Gubici u ljudstvu:

Poginulo: 8 nemačkih vojnika
2 železničara
Povređeno: 18 nemačkih vojnika
6 železničara
6 civila.

Ujutru 1. juna 1944. oklopni voz koji saobraća na pruzi Ljubljana — Zidani Most naišao je na minu na km 387,2, između Save i Zagorja, u srezu Trbovlje. Lokomotiva, 2 vagona za osiguranje i 2 oklopna vagona iskliznuli. Saobraćaj je bio prekinut. Jedan kolosck osposobljen je u 10 časova, a drugi oko podne. Ljudskih žrtava nije bilo."

• Akciju su izvršili mineri Kamniško-zasavskog NOP odreda (vidi dok. br. 41).

IZVEŠTAJ ŽANDARMERIJSKE STANICE ZAGORJE OD 2. JUNA 1944. KOMANDANTU POLICIJE I SLUŽBE BEZBEDNOSTI U DONJOJ ŠTAJERSKOJ O PARTIZANSKOJ DIVERZIJI NA ŽELEZNICKOJ PRUZI KOD STANICE ZAGORJE¹

Zandarmerijska stanica Zagorje, srez Trbovlje, Dotinja Štajerska

Del. br. 1309/44

Zagorje, 2. jun 1944.

Komandantu policije i službe
bezbednosii u Donjoj Štajerskoj, Obaveštajnom
centru Donje Štajerske, Maribor,
u Mariboru

Predmet: Banditi digli u vazduh prugu Laze — Beč.

Veza: Prethodno telefonom.

Oklopni voz br. 90 444 koji se kretao od Save u pravcu Zagorja naišao je 1. VI 1944. u 3.05 časova na minu kod 387,2 km, oko 2 km zapadno od stanice Zagorje. Banditi su stavili minu pod levi kolosek. U pitanju su bila dva minska punjenja postavljena jedno za drugim. Upaljači su se nalazili na samoj šini. Kada je prva osovina vagona aktivirala upaljač, eksplodirale su obe mine.

Usled te eksplozije izbačena su iz šina 2 zaštitna vagona. 2 oklopna vagona i lokomotiva. Oba koloseka su bila zakrčena izbačenim vagonima. Ipak su u 12.15 časova bili potpuno osposobljeni za korišćenje.

Šteta iznosi oko 2200 RM. Nije bilo gubitaka u ljudstvu.-

Na znanje:

- 1) Sreskoj žandarmeriji, Trbovlje.
- 2) Tajnoj državnoj policiji, ispostavi Trbovlje.

Karl ...
rez. obervahtmajster
žandarmerije

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 101,11.

¹ Železničku prugu minirali su mineri Kamniško-zasavskog NOP odreda (vidi dok. br. 41).

Video:
komandir stanice:
(potpis nečitak)
hauptvahtmajster žandarmerije

Sreska žandarmerija Trbovlje
Priljeno 5. juna 1944.
Upućeno
Del. br. 929 Prilozi —I. V.

BR. 128

IZVEŠTAJ 1. CETE »\L\RIBOR-OKOLINA« OD 3. JUNA
1944. PRVOM BATALJONU VERMANŠAFT PUKA »DONJA
STAJERSKA« O BORBI PROTIV JEDINICA NOVJ U REJONU
VELIKE I MALE KOPE NA POHORJU

Vermanšaft-puk »Donja Štajerska«
1 bataljon,
1. četa »Maribor-okolina« Kantonman 3. VI 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj
za 2. VI 1944.

Prvom bataljonu Vermanšalt-puka
»Donja Štajerska« *Slovenj Gradec*

2. VI 1944. u 7.30 časova 1. alarmna četa »Maribor-okolina« rasporedila se u naređenom polaznom rejonu Kolander — Sv. Ahac² i nadirala je širokim Ironom preko Razborce — Javnikara — kote 941 — Tisnikara — Sopolšnika' — kote 1439 — do zaprečne linije na planinskom grebenu. Četa nije u tom prostoru naišla na neprijatelja. Nastupajući duž zaprečne linije do Velike Kope otkrivena je na severnoj padini Velike Kope veća grupa bandita koja se verovatno pripremala da napadne s leđa zaprečnu liniju policije. Prva alarmna četa »Maribor-okolina« postrojila se za bočni napad. U gustom četinarskoj

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 346/1.

² Kolander je lokalni naziv za grupu kuća, dok je Sv. Ahac crkvi-
ca 1 km južno od sela Dovža.

³ Sopolšnik je lokalni naziv gornje doline potoka Dovžanke.

šumi došlo je do kratke i žestoke borbe, pri čemu je komandant bandita pokušao da pregrupiše svoje snage u frontalni položaj skretanjem svog desnog krila i povlačenjem levog. Taj plan sprečen je brzim napadom čete. Izvršen je prodor kroz šumu i banditi su se povukli u pravcu severne padine Male Kope.

Daljim nadiranjem zauzet je u sadejstvu sa 3. alarmnom četom »Maribor-grad«, vrh Male Kope, koji su još držali banditi, i pročešljan je teren do kote 1212. Odatle je četa pošla u pravcu Stonekara — Goloba. Treća alarmna četa »Maribor-grad« preuzela je obezbeđenje desnog boka i severoistočno od crkve Sv. Barbara na nju je otvorila žestoku vatru jaka banditska grupa. Treća alarmna četa »Maribor-grad« bila je prisiljena da odstupi pred velikom nadmoći i da se odvoji od protivnika ostavljajući svoje mrtve. Prva alarmna četa »Maribor-okolina«, koja je dovedena radi pojačanja, izvukla je mrtve vermane.¹ — Banditi su se povukli u pravcu Scdlarjevog vrha. — Četa se u 20.45 časova sa poginulim vratila u Šmartno pri Slovenj Gradecu.

Neprijateljski gubici: nepoznati.

Naši gubici: 1 lakše ranjen,

Zaplenjeno: 1 puška (mađarska).

Komandir 1. alarm, čete
»Maribor-okolina«:

R.⁵

trupfirer

¹ Borba je vođena protiv II. slovenačke NO brigade »Miloš Zidanšek« (vidi dok. br. 54).

• Raditsch Josef

IZVEŠTAJ VERMANŠAFT PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« OD
4. JUNA 1944. O ANGAZOVANJU POTČINJENIH JEDINICA
U BORBAMA PROTIV JEDINICA NOVJ¹

Vermanšaft-puk
»Donja Štajerska«
St.

Slovenj Gradec, 4. jun 1944.

*Sumarni izveštaj o delatnosti Vermanšaft-puka
»Donja Štajerska« angalovanog u borbi protiv
bandi u vremenu od 13—31. 5. 44.*

13. maj 1944.

Iz svih uporišta Vermanšaft-puka »Donja Štajerska« vršena su izviđanja u svim pravcima. Nije bilo dodira s neprijateljem.

14. maj 1944.

Ujutru 14. 5. 44. jača grupa bandita napala je sa severa i istoka rudnik i varošicu Velenje. Posle oštne borbe koja je trajala 45 minuta jedinice II bataljona Vermanšaft-puka »Donja Štajerska« odbile su napad i odbacile protivnika. Obazrivim držanjem Vermanšafta osujećena je namera bande da uništi rudnik Velenje i da izvrši teroristička dela u varošici Velenje.²
Neprijateljski gubici: verovatni.
Naši gubici: nije bilo.

15. maj 1944.

Od 15. do 20. 5. 44. izvedena je akcija sa jedinicama Vermanšafta, vojske, policije i Radne službe Rajha protiv banditske grupe jačine 400—500 ljudi u rejonu Slovenj Gradec — Mislinja — Velenje — Šoštanj — Uršlja gora.³
U toj akciji, koja je trajala 6 dana, Vermanšaft je dolazio češće u dodir s neprijateljem i posti-

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 349/1.

² U izveštajima jedinica 4. operativne zone Slovenije nema podataka o napadu na Velenje tog dana.

³ Na tom prostoru nalazili su se: štab 4. operativne zone Slovenije, I. slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič« i 1. bataljon Istočnokoruškog NOP odreda.

gao je uspeh. Naneo je neprijatelju sledeće gubitke:

1 bandit je ranjen i zarobljen,
1 američki agent i
1 naoružana žena (kurirka) zarobljeni,
16 prisilno regrutovanih oslobođeno;
1 američki automat sa 100 metaka,
1 pištolj i
5 ručnih bombi zaplenjeno.⁴

Sopstvenih gubitaka nije bilo.

Neprijateljski gubici u sklopu čitave akcije:

57 krvavih gubitaka
93 zarobljena i prebegla
5 automata
26 pušaka
5 pištolja
89 ručnih bombi.

21. maja 1944.

Živa izviđačka delatnost u rejonu Dovžc — Mislinja — Vitanje.

Dan je protekao bez dodira s neprijateljem.

22. maj 1944.

Od 21. 5. 44, u 18.00 časova, do 23. 5. 44. izvedena je akcija za umirenje rejona Oplotnica — Zreče — Vitanje sa delovima I i III bataljona i snagama vojske, policije i žandarmerije. Trebalo je da se time zaustavi i uništi jača banda (Šercerova brigada) koja vrši izgrede u tom rejonu. Međutim, ubrzo posle početka akcije banda se probila kroz zaprečnu liniju vojske i neometano prodrla u rejon Paški Kozjak. Usled tog proboja cela akcija »Anton II« je protekla bez značajnijeg uspeha. Jedinice Vermanšafta su zarobile 1 bandita (kurira brigade) i zaplenile 1 pušku sa 90 metaka, 1 pištolj sa 30 metaka i mnogo kurirskog materijala i spisa.

Oko 15.00 časova 22. 5. 44. Šercerova brigada ponovo se probila iz rejona Paški Kozjak na putu Mislinja — Velenje — kroz žandarmeijisku zaprečnu liniju prema zapadu u rejon Št. Vid — Metulov vrh. Sa 3 čete 2. bataljona i policijskim jedinicama ponovo je najavljena borba toj bandi.

⁴ Opširnije o tome vidi dok. br. 48.

Vermaňšaft, koji je imao zadalak da izvrši za-
prečavanje na severu i jugu rejona St. Vid — Me-
tulov vrh, izvestio je već uveče o dodiru sa Šer-
cerovom brigadom na Metulovom vrhu.

Druga alarmna četa »Ljutomer« morala je da
izdrži do ponoći više noćnih napada južno od
Metulovog vrha i da stalno odbija neprijatelja.
Šercerova brigada je pokušala 23. 5. 44. oko 05.00
časova da okruži 2. alarmnu četvu »Ljutomer« i
da je uništi. Posle dvočasovne teške borbe sa lom
banditskom grupom 2. alarmna četa »Ljutomer«
morala je odstupiti prema istoku u pravcu St.
Vida, zbog brojnijeg neprijatelja koji je bio nad-
moćniji i u oružju, zbog pomanjkanja municije
i zbog toga što nije imala vezu sa policijskim
jedinicama sa zapada. Uzevši sa sobom jednog
poginulog i više ranjenih, 2. alarmna četa »Lju-
tomer« povukla se sa položaja bez daljih gu-
bitaka.

Gubici 2. alarmne čete »Ljutomer«:

- 1 verman poginuo
- 7 vermana ranjeno
- 3 vermana nestala.

24. maj 1944.

Sa svim jedinicama Vermaňšaft-puka »Donja
Štajerska« izvedena je 24. 5. 44. akcija u rejonu
Št. Vid — Spodnji Razbor sa severa, zapada i
juga da bi se Šercerova brigada koja je prethod-
nog dana žestoko polučena ponovo prisilila na
borbu i uništila. Više jedinica Vermaňšaft-puka
»Donja Štajerska« došlo je u dodir sa neprijate-
ljem već u prepodnevnim časovima i neprijatelj
se povukao bežeći na zapad u pravcu potoka Ve-
lunje, ostavljajući za sobom živu i zaklanu stoku.
Gonjenje protivnika koji se u međuvremenu po-
delio u više manjih grupa nastavljeno je do St.
Vida, ali je tada moralo biti prekinuto zbog mra-
ka. Pri tome je neprijatelj imao sledeće gubitke:
18 izbrojanih mrtvih,

13 zarobljenih, odnosno prisilno regrutovanih;
još mnogo drugih prisilno regrutovanih pobe-
glo je prilikom borbi i prijavilo se sledećih
dana svojim nadležnim žandarmerijskim sta-
nicama.

Zaplenjeno je:

- 1 živi vo
- 1 zaklani vo
- 1 zaklana svinja
- 1 konj.

Naši gubici:

- 5 vermana poginulo
- 13 vermana ranjeno
- 1 verman nestao
- 1 mula ubijena
- 1 mula ranjena.

Odlaskom Vermanšaft-puka ^Donja Štajerska« u akciju »Fingsten« u rejonu Trbovlja Šercerova brigada nije se više mogla goniti i puk se 25. 5. 44. do 14.00 časova ponovo vratio u svoja uporišta.⁵

25. maj 1944.

25. 5. 44. grupa Vermanšafta 2. alarmne čete »Cclje-zapad« gonila je jaču grupu bandita koja je odvela jednog vojnika na odsustvu. Grupa je tako zametnuta borbu sa većom bandom i morala se povuci zbog velike nadmoćnosti [protivnika]. Pri tome je poginuo jedan verman a drugi je ranjen. Drugovi su izvukli poginulog i doneli ga oko ponoći, posle ponovnog sukoba s neprijateljem. Neprijatelj je verovatno imao gubitaka.

26. maj 1944.

Od 26. do 28. 5. 44. prebačena su 2 bataljona puka radi učešća u akciji sa jedinicama vojske i policije u rejonu Vransko — Podlipovica — Sv. Pavel pri Preboldu — Laško — Tabor. Jedinice Vermanšafta koje su bile angažovane u toj akciji nisu za vreme trajanja akcije došle u dodir s neprijateljem.

27. maj 1944.

Dve čete II bataljona bile su angažovane za zaprećavanje u akciji sa policijom u rejonu Šoštanj — Šmihel." Pri tom je 1. alarmna četa »Ptuj-sever« naišla na jak otpor neprijatelja i nanela mu znatne gubitke.

⁵ Opširnije o borbama koje je do 25. maja 1944. vodila 2. slovenačka NOU brigada »Ljubo Šercer« vidi u dok. br. 48.

¹ Prema izveštaju Slaba 4. operativne zone Slovenije borba na ovom sektoru vođena je 28. maja 1944 (vidi dok. br. 41).

Neprijateljski gubici: izbrojano je 8 mrtvih bandita, a verovatno je bilo i ranjenih.
Naši gubici: nije bilo.

29. maj 1944.

Uveče 29. 5. 44. izviđačka grupa 2. alarmne čete »Ljutomer« naišla je u mestu Skale na jaku grupu bandita. Banditi su se povukli posle oštre borbe, ali ih zbog mraka nije bilo moguće dalje goniti.

Neprijatelj je verovatno imao gubitaka.

30. maj 1944.

Noću uoči 30. 5. 44. banditska grupa u jačini od 150 ljudi napala je rudnik Velenje. Posle borbe od 1 i 1/2 časa Vermanšaft je odbio taj napad bez sopstvenih gubitaka.⁷

31. maj 1944.

Vermanšaft-jedinice su iz svih uporišta vršile izviđanje u svim pravcima. Nije bilo dodira s neprijateljem.

Dostavljeno:

- Vermanšaft-puku »Donja Štajerska«, 1—4 bat.
- Komandantu policije bezbednosti i službe bezbednosti, Maribor,
- Članu Partije Brojmileru, Maribor,

Komandant Vermanšaft-puka »Donja Štajerska«.
Majerhofer
zastupa oberfirera

⁷ Na dan 29. maja 1944. dobili su zadatak 2. bataljon i jedna četa 3. bataljona 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič« da izvrše rekviziciju u prodavnici rudnika Velenje. Pošto se neprijatelj nalazio u bunkerima u neposrednoj blizini, rekvizicija nije izvršena i nakon borbe od pola časa jedinice su se povukle (Arhiv IZDG u Ljubljani, f. 332/V).

IZVEŠTAJ 1. ALARMNE CETE »CELJE-ISTOK« OD 6. JUNA 1944. KOMANDI 3. BATALJONA VERMANŠAFT-PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« O BORBI KOJU JE VODILA PROTIV JEDINICA NOVJ U REJONU ŠMIHELA¹

I. alarmna četa »Celje-istok« Rečica ob Savinji, 6. VI 44.
Predmet: Izveštaj

III BATALJONU VERMANŠAFT-PUKA »DONJA ŠTAJERSKA-
Mozirje

5. VI 44. u 24 časa 1. alarmna četa »Celje-istok« dobila je naređenje da izvrši patroliranje od Rečice ob Savinji preko Trnavča, Žekoveca, Radegunde, Šmihela, Podvršnika,- Belih Voda.

Tačno u 4 časa ujutro pošla je četa sa 1 podoficirom i 98 vermana u naređenom pravcu.

Uz put smo doznali da su ispred nas otišla 3 bandita u pravcu Šmihela. Došli smo sa severozapada do crkve u Smihelu. Istovremeno je stigla i 1. alarmna četa »Celje-zapad«. Posle odmora od pola sata pošli smo prema Podvršniku. Četa je išla do šume sa obezbeđenjem levog i desnog boka. Prvi i drugi vod se već razvio u strelce. Levo kriio se nalazilo oko 600 m severozapadno od crkve, odakle su banditi na njega otvorili vatru.³ Mi smo nadirali još oko 70 m i onda otvorili vatru. Na to je na nas otvorena vatra s leđa; verovatno je to bila 1. alarmna četa »Celje-zapad«, jer se nalazila iza nas. Banditi su to iskoristili i otvorivši jaku mitraljesku vatru, prodrli između 1. i 2. voda. Oni su opkolili desno krilo 2. voda. Tada je komandir voda zakočio puškomitraljeze i automate desnog krila i izdao naređenje da se odstupi do brežuljka koji se nalazio pozadi i da se tamo zauzmu položaji dok ne stigne pojačanje 1. alarmne čete »Celje-zapad«, koje je, međutim, izostalo iz nepoznatih razloga. Zbog nadmoćnije banditske vatre morali smo se povući još dalje, do crkve. U udolini iza crkve sreli smo deo 1. alarmne čete »Celje-zapad« koji se povlačio. Naš 1. vod bio je odsečen i probijao se ka jugu. Prili-

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 351/1.

² Grupa kuća 1 km severo-zapadno od natpisa Lesjak.

³ Borbu je vodila I. slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič« (vidi dok. br. 47).

kom povlačenja pogođen je municijski sanduk minobacača i vod je morao da se skloni zbog opasnosti od eksplozije municije. Nosač minobacača nije više mogao da nosi minobacač zbog iznemoglosti i pao je. Pošto su banditi bili već 50 m ispred njega a on više nije mogao da umakne s minobacačem, morao je brzo da ga skloni u jednu rupu i da ga zatrpa mahovinom i suvim granjem.

U borbi su banditi imali mnogo više gubitaka nego mi.

2. i 3. vod su se povukli potokom Ljubija u Mozirje, kao i deo 1. alarmne čete »Celje-zapad«. Tu smo dopunili municiju za naše automate, a lekar je previo ranjene vermane i otpremljeni su kamionom u bolnicu u Celje. Mrtve nije bilo moguće poneti.

1. vod se uputio preko Trnavče za Rečicu od Savinji i uz put je pretražio obližnja imanja. Drugi i treći vod su maršovali sa obezbedenjem od Mozirja za Rečicu ob Savinji.

U toku borbe imali smo sledeće gubitke:

Verman Tratnik Johan, rod. 12. VI 12. u Smartnom v Rožni dolini, poginuo.

„ Raunak Stefan, rod. 25. XII 12. u Vojniku, nestao

„ Korošec Jozef, rod. 12. III 12. u Straži,⁴ nestao

„ Brecel Johan, rođ. 9. V 02. u Smartnom v Rožni dolini, nestao

Pušnik Ferdinand, rod. 13. V 11. u Gorici,³ nestao

„ Stepišnik Val, rod. 14. I 01. u Trnovlju, nestao

Voslič Franc, rod. 21. XII 08. u Smartnom v Rožni dolini, ranjen

Ahtig Alojz, rod. 28. V 13. u Trnovlju, ranjen

Liber Franc, rođ. 29. XI 12. u Višnjoj Vasi, ranjen.

Komandir 1. alarm, čete »Celje-istok«

Boris Šerovnik

Zastupa Šerovnik Boris

rotefirer

* Sada: Straža pri Dolu

⁵ Sada: Vinska Gorica

IZVEŠTAJ SRESKE ŽANDARMERIJE TRBOVLJE OD 6. JUNA 1944. OKRUŽNOJ ŽANDARMERIJI CELJE O NAPADU JEDINICA NOVJ NA POLŠNIK I PODKUM'

Sreska žandarmerija Trbovlje, Donja Štajerska
Del. br. 1244/44. (12a) Trbovlje, 6. jun 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj; prepad bande na Polšnik i Sv. Jurij pod Kumom.²

Veza: Okružna žandarmerija u Celju, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji

u Celju

Noću uoči 3. VI 1944. jaki odredi bandita prodrli su iz Ljubljanske Pokrajine u ovdašnje pogranične oblasti do Radeča, uništili tvornicu hartije »Piatnik« u Njivicama kod Radeča miniranjem i podmetanjem vatre, odveli upravnika Nemačkog društva za naseljavanje (DAG¹) Bergera i nekoliko radnika, kao i gornjoštajerskog naseljenika Merla i njegovog sina koji su nađeni ustreljeni. Banditi su iz tvornice hartije odvezli 3 kamiona i 2 putnička automobila, od kojih je jedan nađen zapaljen.⁴ Opljačkali niz prodavnica i seoskih kuća, naročito naseljeničkih, i oterali stoku.

Posade nekoliko graničnih karaula bile su uvučene u borbu.

U Polšniku je oko 2 časa ujutro počeo napad bandita na kantonman granične straže i landarmerijsku stanicu.⁸ Tu su se razvile dugotrajne borbe u toku kojih su ubijena 2 bandita (među njima jedna žena — lekar?).

U tim borbama bio je teško ranjen metkom u levo koleno hauptvaht majstor žandarmerije Eduard Rampi iz žandarmerijske stanice Polšnik, i pošlo su se banditi povukli otpremljen je u bolnicu u Liliji, a odatle u Ljubljano.

¹ Oriainal (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 101/II.

² Sada: Podkum

¹ Deutsche Ansiedlung Gesellschaft = Nemačko društvo za naseljavanje

* Akciju na fabriku hartije Piatnik u Njivicama kod Radeča izvršila je 12. slovenačka NO brigada. Opširnije o tome vidi dok. br. 4 i 71.

⁵ Napad na uporište Polšnik izvršila je 4. slovenačka NOU brigada »Matija Gubec« (vidi dok. br. 4 i 71).

Banditi su se u Polšniku zadržali otprilike do 4.30 časova, zapalili 6 objekata, pri čemu je izgorelo 20 goveda i 2 konja. Oterali su veliki broj stoke.

O borbama u Sv. Juriju pod Kumom dostavlja se poseban izveštaj.⁶

Komandant sreske žandarmerije
Hiršhofer Baltazar

BR. 132

IZVEŠTAJ SRESKE ŽANDARMERIJE TRBOVLJE OD 6. JUNA 1944. OKRUŽNOJ ŽANDARMERIJI CELJE O NAPADU JEDINICA NOVJ NA ŽANDARMERIJSKU ISPOSTAVU SV. KATARINA (CECE)¹

Sreska žandarmerija Trbovlje, Donja Štajerska
Del. br. 1245/44. (12a) Trbovlje, 6. juna 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj; prepad bandita na ispostavu Sv. Katarina¹ kod Trbovlja.

Veza: Okružna žandarmerija Celje, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji u Celju

5. VI 1944. oko 1 čas jača grupa bandita od oko 100 ljudi izvršila je prepad na žandarmerijsku stanicu Sv. Katarina kod Trbovlja i tukla kantonman iz puškomitraljeza, pušaka, automata i ručnim bombama.¹ Zandarmi stanice branili su se i sprečili su bandite da prodru u kantonman.

U toj borbi ubijen je metkom u glavu rez. obervahtmajster zaštite policije Bruno Krauze, rođen 8. XI 1904. u Esenu, matično nadležstvo policijska uprava Esen, od 28. V 1944. dodeljen žandarmcrijskoj stanici Sv. Katarina.

« Vidi dok. br. 134.

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 101/11.

¹ Sada: čeče

¹ Napad je izvršio 3. bataljon 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander« (vidi dok. br. 98).

Banditi su zapalili privrednu zgradu koja se nalazila blizu žandarmerijskog kantonmana i ona je potpuno izgorela. U toj zgradi izgoreli su: 1 krava, 2 svinje, 2 ovce, živina i poljoprivredni predmeti. Pošto nije bilo vetra, vatra se nije proširila na kantonman žandarmerije.

Dugotrajna pucnjava čula se u Trbovlju te su prema Sv. Katarini krenule raspoložive snage: I vod Vermašafta alarmne čete sa sreskim rukovodiocem Štajerskog domovinskog saveza i komandantom Sreske žandarmerije i otvorili vatru na bandite koji su se još nalazili u okolini kantonmana žandarmerije, posle čega su se ovi povukli u šumu. Banditi su se zadržali do jutra sakriveni na ivici šume, ali se noću nije mogao izvršiti prodor u šumu. Ujutro su banditi otišli i nije ih više bilo moguće zaustaviti. Banditi su u borbi sigurno pretrpeli gubitke jer se na ivici šume čulo stenjanje ranjenika i zahtevi da zaćute.

Pošto je kantonman žandarmerijske stanice u Sv. Katarini bio jako oštećen, žandarmerija je privremeno smeštena u napuštenu seosku crkvu.

Komandant sreske žandarmerije
Hiršhofer, kapelan

IZVEŠTAJ I. CETE »MARIBOR-OKOLINA« OD 7. JUNA 1944.
KOMANDI 1. BATALJONA VERVIANŠAFT-PUKA »DONJA
ŠTAJERSKA« O PREPADU JEDINICA NOVJ NA KANTON-
MAN DOVŽE I O BORBAMA U REJONU SAKERŠNIK —
TURICNIK¹

Vermanšaft-puk »Donja Štajerska«
I bataljon, Kantonman, 7. VI 1944.
1. četa »Maribor-okolina«

Predmet: Borbeni izveštaj
za 6. VI 1944.

I bataljonu Vermanšaft-puka »Donja štajerska«

Slovenj Gradec

1. alarmna četa »Maribor-okolina« u jačini od 50 ljudi smestila se noću 5 6. VI 1944. u Dovžama, dolazeći iz Zgornjeg Razbora, i preuzela obezbeđenje mesta prema severu. Ujutro u 8.15 časova, kada je bio izdavan doručak, ispred jedne seoske kuće koja se nalazila oko 100 m iza stražarskog lanca, došla su do kuće (200 m ispred stražarskog lanca) 3 čoveka u policijskim uniformama i pozvala vermana Šalamuna Rudolfa, koji se nalazio u voćnjaku (jos iza zaprečne linije) na nemačkom jeziku: »Hej. ti. kuriru, dodi! Ovde policija!« Šalamun, koji je stvarno bio kurir, uzeo je svoju pušku i pošao prema njima. Kada je došao na oko 30 m ispred bandita obučениh u policijske uniforme ovi mu povikaše: »Ruke u vis!« Šalamun je napravio grešku jer je pokušao da pobezne umesto da se bacio u susedno polje sa žitom. Banditi su odmah otvorili vatru na njega iz automata i smrtno ga ranili u pluća. Zatim je vođa bandita komandovao: »Fantje napred. juriš, hural!«- Na bandite je odmah otvorena vatra iz puškomintraljeza sa zaprečne linije. Banditi (viđena su sedmorica) su pobjegli u obližnju šumu. Četa je pojurila za njima, ali bez uspeha.

U 9.00 časova četa je po naređenju krenula duž Turičnice potoka do mlina (spec, karta 1 : 75.000 5 min severoz-

¹ Kopija originala (pisana na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f 346. 1.

² Ovaj prepad izvršila je patrola 13. slovenačke NO brigade »Mirko Bračić« (vidi dok. br. 41).

padno od kote 972) u pravcu Sakeršnika. Severozapadno od Sakeršnika, na zemljištu goto\o bez zaklona (obronak), na četu su otvorili mitraljesku vatru banditi koji su se nalazili na položajima na suprotnom grebenu (oko 5—600 m istočno). Položaj bandita je otkriven i otvorena je odmah vatra iz 3 puškomitraljeza. Tri grupe su zauzele položaj i pokušale da ga neutralištu. a 4. grupa je dobila naređenje da prodre na greben da bi otklonila eventualni napad s leđa. Na ispaljenu svetleču raketu odgovorili su svetlosni signali 1. alarmne čete »Maribor-grad«, koja je prodrila levo i koja je oko 35 minuta kasnije zauzela položaje na grebenu i otvorila na bandite vatru iz teških minobacača i mitraljeza. Tri grupe I. alarmne čete »Maribor-okolina« koje su se nalazile u sredini prednjeg obronka povukle su se po naređenju bundesfirera na greben. U međuvremenu su banditi izvršili napad sa Turičnik-vrha.³ Četa je zajedno sa 1. alarmnom četom »Maribor-grad« pošla u protivnapad. Posle oštre borbe banditi su se povukli u pravcu kote 1247. Pošto je gotovo celog dana padala kiša i gusta magla povremeno potpuno sprečavala vidljivost, bundesfirer je izdao naređenje za povlačenje. Četa je imala nalog da obezbedi povlačenja. Zbog traganja za jednim ranjenikom četa se morala zadržati na svom mestu više od jednog sata i ponovo su je napali banditi. Svi napadi su odbijeni, posle čega se četa povukla.

Neprijateljski gubici (koji su sigurno utvrđeni i koji su naneseni u sadejstvu sa 1. alarmnom četom »Maribor-grad«): 2 mrtva, 1 zarobljen.

Naši gubici: i mrtav, 1 ranjen, i to:

Verman Šalamun Rudolf, rod. 21. III 1912. u Arnežu, sa stanom u Šentilju v Slovenskih Goricah br. 57, smrtno pogođen od bandita rafalom iz automata (kroz desno plućno krilo) 6. VI 1944, u 8.15 časova, na severnom izlazu iz mesta Dovže.

Verman Gorjup Vilhelm, rođ. 1. IV 1910, sa stanom u Zgornjem Jakobskom Dolu 69, ranjen je 6. VI 1944. oko 12.00 časova jugoistočno od Sakeršnika u borbi sa banditima (u butinu). Gorjup je otpremljen u bolnicu u Slovenj Gradec.

Plen: nije bilo.

Komandir 1. alarmne čete
»Maribor-okolina«.

R
trupfirer

³ Borbu u rejonu Sakeršnik — Turičnik vodila je 13. slovenačka NO brigada »Mirko Bračić« (vidi dok. br. 41).

IZVEŠTAJ SRESKE ŽANDARMERIJE TRBOVLJE OD 7. JUNA 1944. OKRUŽNOJ ŽANDARMERIJI CELJE O NAPADU JEDINICA NOVJ NA UPORIŠTE SV. JURIJ (PODKUM)¹

Sreska žandarmerija Trbovlje, Donja Štajerska
Del. br. J273/44. (12 a) Trbovlje, 7. jun 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj; prepad bandita na Sv. Jurij pod Kumom.²

Veza: Okružna žandarmerija Celje, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji u Celju

Kao što je već javljeno istom poštom pod del. br. 1244/44.³ jake grupe bandita prodrle su 3. VI 1944. u ovdašnju pograničnu oblast, a oko 1.30 časova stigla je i banda od nekoliko stotina ljudi u Sv. Jurij pod Kumom kod Trbovlja. Pošto se zbog oštre borbe sa ljudstvom granične karaule Zavrh saznalo za približavanje bande, pripremila se za odbranu žandarmerijska stanica Sv. Jurij pod Kumom, koja je imala 12 ljudi. Žandarmerijska stanica, koja je bila slabo obezbeđena, kao i 2 bunkera od zemlje koje su zaposeli žandarmi, držali su se oko 1¹ •> čas pred navalom brojnije i u oružju daleko nadmoćnije bande.⁴ Žandarmi su pri tom utrošili prilično municije, ali ipak nisu mogli sprečiti prodiranje bande. — Žandarmi koji su čuvali stanicu morali su se uskoro povući u jedan bunker, i kada je zapretila opasnost da se bunker neće moći duže održati, žandarmi su se povukli u obližnju šumu, dokle su ih banditi potisnuli.

Kantonman žandarmerije jako je oštećen i opljačkan, a žandarmerijske uniforme i rublje koje se nalazilo u njemu odneli su. Pored toga banditi su opljačkali jednu trgovinu

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 101/11.

² Sada: Podkum

³ Odnosi se na izveštaj od 6. juna 1944 (vidi dok. br. 131).

⁴ Napad na uporište Sv. Jurij (Podkum) izvršila je jedna četa 3. bataljona 4. slovenačke NOU brigade »Matija Gubec« (vidi dok. br. 4 i 71).

i nekoliko privatnih kuća, a zatim su se povukli u pravcu granice.

Žandarmi u borbama nisu pretrpeli gubitke; nije poznato da li ih je imala protivnička strana.

Komandant sreske žandarmerije
Hiršhofer
kapetan

BR. 135

IZVEŠTAJ SRESKE ŽANDARMERIJE TRBOVLJE OD 7. JUNA 1944. OKRUŽNOJ ŽANDARMERIJI CELJE O NAPADU JEDINICA NOVJ NA UPORIŠTE I RUDNIČKA POSTROJENJA U HRASTNIKU¹

*Sreska žandarmerija Trbovlje, Donja Štajerska
Del. br. 1284/1944. (12 a) Trbovlje, 7. jun 1944.*

Predmet: Borbeni izveštaj; prepad bandita na Hrastnik.

Veza: Okružna žandarmerija, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji

u Celju

2. VI 1944. oko 22.15 časova grupa bandita jačine oko 40 ljudi napala je i otvorila vatru na grupu Vermanšafta u Hrastniku koja je bila u zasedi oko 500 m severno od kantonmana žandarmerije. Žandarmerija je alarmirana pucnjavom i odmah je krenula sa svojim ljudstvom. U isto vreme otvorena je vatra i sa severa na žandarmerijsku kasarnu, na žensku osnovnu školu u kojoj je smeštena vojska (obezbeđenje pruge), na Vermanšaft, koji je smešten u blizini železničke stanice, na policiju za zaštitu pruge i na fabričku stražu elektro-preduzeća »Jug«. Odatle su istovremeno otvorili vatru na kantonman snaga za obezbeđenje koje su se nalazile na udaljenosti od 3 Vt km.

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 101/11.

Težište napada bilo je usmereno na rudnik elektro-preduzeća »Jug«.² Odmah su krenule i jedna grupa žandarmerije i grupa vojske radi pojačanja fabričke straže. Pošao je i sreski rukovodilac Štajerskog domovinskog saveza sa šturmbanfirerom Benecederom i jednim odeljenjem Vermašafta alarmne čete u Hrastnik radi zaštite ugrožene industrije.

Prilikom napada na rudnik banditi su najpre napali na fabričku stražu, koja je imala 10 ljudi raspoređenih u 2 bunkera na takozvanom Bremsbergu. Banditi su ipak puškomitraljezom, automatima i ručnim bombama držali u šahu ljudstvo u bunkerima, dok su drugi banditi prekinuli žičani kopoljac za vuču, usled čega su se kolica za utovar rude survala u dolinu i razbila. Za gađanje bunkera upotrebili su i protivavionske mitraljeze sa municijom 12,4 mm.

Borbe u Hrastniku su trajale do oko 2.15 časova 3. VI 1944.

Prilikom borbi došlo je do sledećih gubitaka:

1 fabrički stražar mrtav, 3 teško ranjena, od kojih su 2 kasnije umrle, kao i 3 lakše ranjena;

3 prisilno regrutovana, koje su banditi držali kod sebe, poginula su a 2 su ranjena;

1 bandit bio je teško ranjen; on se odvuкао nešto dalje, ali je pronađen i predat Gestapou. U isto vreme su banditi u Hrastniku prisilno regrutovali i oterali 26 lica, opljačkali službenu prostoriju Tehničke pomoći, vod Hrastnik, i odneli 30 radnih uniformi kao i razni alat.

U Hrastniku je u navedeno vreme bilo oko 400—500 bandita; pored toga jače grupe nalazile su se u Dolu, opština Hrastnik.

Protiv njih su bili angažovani: žandarmerija [jačine] 1 26, vojska i 10, Vermašaft 2 78 i fabrička straža [jačine] 1/45.

Komandant sreske žandarmerije:
Hiršhofer, kapetan

² U ovom napadu angažovan je 3. bataljon 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander«, dok su za to vreme ostale jedinice brigade izvodile mobilizaciju (vidi dok. br. 98).

IZVEŠTAJ SRESKE ŽANDARMERIJE TRBOVLJE OD 11.
JUNA 1944. OKRUŽNOJ ŽANDARMERIJI CELJE O NAPADU
PARTIZANA NA ŽANDARMERIJSKU STANICU
JURKLOŠTER¹

Sreska Žandarmerija Trbovlje, Donja Štajerska
Del. br. 1296/44. Trbovlje, 11. juna 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj. Prepad na žandarmerijsku stanicu Jurklošter.

Veza: Okružna žandarmerija Celje, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji

u Celju

Jaka grupa bandita izvršila je 9. VI 1944. u 19 časova prepad na žandarmerijsku stanicu Jurklošter i otvorila sa svih strana vatru iz puškomitraljeza, pušaka i automata.²

U to vreme u stanici je bilo samo 5 žandarma, pošto su se ostali nalazili na službenom poslu, odnosno na večeri izvan kantonmana, i posle napada nisu više mogli stići do stanice.

Žandarmi koji su se nalazili u stanici odgovorili su vatom iz 1 automata i pušaka. Borba je trajala oko 30 minuta. Zatim su banditi obustavili vatru i tražili od žandarma da predaju stanicu, što je najstariji po rangu, hauptvahtmajster, odbio. Onda su ponovo otvorili jaku vatru, vikali i pretili da će zapaliti kuću, što je stvarno bilo lako izvedljivo s obzirom na situaciju i vrstu građe (krov od šindre).

Pošto nije stiglo pojačanje niti se moglo računati da će uskoro stići, hauptvahtmajster žandarmerije Franc Zupane je otvorio vrata. Banditi su upali u zgradu, razoružali žandarme, odneli sve oružje i svu municiju iz stanice i opljačkali i demolirali zgradu. Odneli su sve žandarmerijske krevete, uniforme i odeću.

Banditi su već zarobili izvan žandarmerijske stanice žandarme Zelica, Gregla, Šibreta, Pečea. Prednika i Iglera.

U stanici su se nalazili hauptvahtmajster Švajger, Zupane, obervahtmajster rezerve Franke, vahtmajster zaštitne policije u rezervi Giles i untervahtmajster zaštit. policije u

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački rond. f. 101/11.

² Napad jc izvršio Kozjanski NOP odred (vidi dok. br. 98).

rezervi Riharc, koje su banditi odveli sa sobom kao i gore navedenu šestoricu.

Posle nekoliko časova pustili su hauptvahtmajstera Zcliča zbog starosti kao i nemačke žandarme Švajgera, Frankea. Gilesa i Riharca, pošto su im oduzeli službene lične isprave. Nisu im naneli nikakvu telesnu povredu.

Odvedeni su donjoštajerski žandarmi: Gregl, Sibret, Peče, Prednik, Zupane i Igler, za koje nije bilo razloga da se pretpostavi da su hteli dobrovoljno da pređu banditima. Do sada se nije ništa doznalo o njihovoj sudbini.

Hauptvahtmajstera Zupanca su banditi najverovatnije ubili, jer su komandant i politički komesar bandita rekli nemačkim žandarmima da je Zupane 1942. godine ubio jednog komunistu i sada je »dobio svoje« — biće »likvidiran«. Zupane je stvarno 1942. godine ubio jednog bandita i to je ovaj banditski odred saznao. Zupanca su posle zarobljavanja vezali konopcem i čvrsto držali, što nije bio slučaj sa ostalim nemačkim i donjoštajerskim žandarmima.

Kod bandita su se nalazili i rez. rotvahtmajsteri žandarmerije Jožef Kandolf i Johan Polanc iz Jurkloštra, koje je kao donjoštajerske žandarme (rez. policije) trebalo razmeniti akcijom razmene. Oni su u sredu, 7. VI 1944, pobjegli iz Celja, priključili se banditima, i pošto su poznavali mesto i smeštaj kao i običaje žandarmerijske stanice Jurklošter, očigledno su dobro poslužili banditima, pa ih možda i upozorili da već dugo planirani napad na stanicu ne izvrše noću, kada se svi žandarmi nalaze u stanici ili oko nje, nego po danu, kada su patrole i ostali izvan kasarne. Kandolfu je bilo poznato mesto gde se nalazio motocikl sa prikolicom, on je silom otvorio garažu i odvezao se motociklom, zajedno sa komandantom i političkim komesarom bande.

Žandarmi koji su se vratili nalaze se u stanici Zidani Most. Žandarmerijska stanica Jurklošter ne može se za sada koristiti.

Komandant sreske žandarmerije:
Hiršhofer
kapetan

IZVEŠTAJ 1. ALARMNE ČETE »MARIBOR OKOLINA« OD
11. JUNA 1944. KOMANDI 1. BATALJONA VERMANŠAFT-
PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« O PROCEŠLJAVANJU REJONA
CRNI VRH — BREŠAR — TURICNICA¹

Vermanšaft-puk »Donja Štajerska« Kantonman 11. VI 1944.
I bataljon

I. četa »Maribor-okolina«

Predmet: Borbeni izveštaj za 10. VI 1944.

I bataljonu Vermanšaft-puka »Donja Štajerska«

Slovenj Gradec

Ceta je imala nalog da 10. VI 1944. krene iz uporišta Ribnica na Pohorju tako da bi u 12.00 časova stigla u naređeni polazni rejon između kota 1426 i 1439. Taj određeni rejon trebalo je pročešljati i uništiti bande naterane na borbu.

U 7.00 časova izdao sam naređenje za pokret u polazni rejon. Krenuli smo iz Ribnice na Pohorju Burgrafskim potokom — preko Smonika — Petočnika — kote 1322 — zapadno od kote 1460 — kote 1471. U 11.00 časova stigli smo u polazni rejon i uspostavili vezu sa 2. alarmnom četom »Maribor-okolina« s desne strane i sa 2. alarmnom četom »Maribor-grad« s leve strane. Pustio sam četvu da se privremeno smesti iza kote 1426 u šumi, a ja sam pošao sa dva kurira da izvidim polazni rejon. Kada sam kurire poslao u četvu s jednim naređenjem i došavši na oko 100 m jugoistočno od kote 1137, primetio sam iznenada malu grupu bandita kako prelaze preko uzvišice i iščezavaju u grmlju. U 13.00 časova počeo je napad u naređenom pravcu udara: Garnus — Brešar vrh¹ — Brešar — kota 972 — mlin zapadno od kote 815 — Turičnica potok — zapadno pored kote 573 — do kipa na putu, 1 km severozapadno od Dovža. Ceta je, krećući se u širokom frontu, stigla do imanja Brešar. Na grebenu severozapadno od Brešara vod koji se peo na greben naišao je na manju grupu bandita. Na bandite je odmah otvorena vatra i oni su pokušali

¹ Kopija originala (pisana na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 346/1.

• Garnus i Brešar vrh na karti nisu označeni.

da umaknu na jugoistok, ali su pri tom naišli na vod koji se kretao preko Brešara. Usled brzog napada oba voda, banditi su uspeli da ispale samo nekoliko hitaca i pobjegli su u pravcu Turičnice potoka, ostavljajući tri puna ranca. Pročešljan je šumoviti teren do Turičnice potoka, ali bez uspeha. U 18.00 časova stigli smo na put Mislinje — Slovenj Gradec.

Ceta je 11. VI 1944. u 4.30 časova stigla u uporište Ribnicu na Pohorju.

Neprijateljski gubici: 1 ranjen (pobegao).

Naši gubici: nije bilo.

Zaplenjeno: 3 ranca, 49 metaka 14,5 mm protivtenkovske municije, 36 metaka ital. municije 6,5 mm, 1 harmonika, 1 šatorsko krilo, 2 čebeta i druge sitnice.

Komandir 1. alarm, čete »Maribor-okolina«:
R.
trupfirer

BR. 138

IZVEŠTAJ KOMANDANTA BRDSKOG BATALJONA »HAJNE« KOMANDI 139. PIKA 188. REZERVNE BRDSKE DIVIZIJE OD 12. JUNA 1944. O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOVJ U REJONU SOVODENJ — NOVA OSELICA — FUŽINE¹

Batalj. »Hajne«

139. rez. bra. lov. puk

Kantonman, 12. jun 1944.

*Borbeni izveštaj batalj. »Hajne«
za vreme od 3. 6. — 11.6. 1944.*

1.) *Neprijatelj:* Akcija čišćenja preduzeta od strane komandanta SS i policije.

2.) *Zadatak:* Batalj. »Hajne« nastupa svim svojim raspoloživim delovima iz Idrije prema severoistoku preko granice Rajha do Žirija i sprečava povlačenje bandi u provinciju Gorica.

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu VII, reg. br. 47/4. k. 15.

U tu svrhu je naređeno:

Bataljon »Hajne« će 2, 3. i 4. četom i delovima Štaba posesti zaprečnu liniju k. 842 — Fužine — Žiri — Loščar.

Jačina bataljona:	Štab	2 : 6 : 17
	2. četa	2 : 12 : 143
	3. četa	2 : 11 : 141
	4. četa	2 : 7 : 115
	Ukupna jačina:	8 : 36 : 416

Naoružanje:

- 29 puškomitraljeza
- 6 mitraljeza
- 3 srednja minobacača
- 3 laka minobacača
- 73 automata
- 17 tromblonskih pušaka
- 58 konja

Komandant: kapetan Hajne (Heine)

3.) *Izvršenje zadatka:*

Bataljon je 3. 6. u 04,30 čas. iz Idrije odmaršovao na određene prostorije. U 09,30 časova bila je dostignuta zaprečna linija k. 842 [oznaka koda OY 4a] — Loščar (PZ, 7d). Komandno mesto bataljona — Žiri. Jedna izviđačka patrola 2. čete naišla je na 200 m jug.-zap. od Žirija na jednu banditsku izviđačku patrolu. Zaplenjena 2 bicikla, a banditi su pobjegli u šumu. Oko podne k-dno mesto bataljona premešteno u Dobračevu. U 15,00 čas. 4. četa izveštava o dodiru sa jačim banditskim snagama kod Nove Oselice. Sovodenj, koje je poseo jedan vod 4. čete, sve do ranih jutarnjih časova nalazilo se pod vatrom neprijateljskih minobacača. Neprijatelj je imao 4 poginula borca. U 19,00 čas. uspostavljena je veza sa levim susedom (Carinska granična zaštita). 4. 6. ujutru 4. četa je oslobodila Novu Oselicu i okolinu. Neprijatelj je imao 1 poginulog. Zaplenjena 1 puška. Banditi su se povukli u prostor Cerkna. Pošto 4. četa nije mogla da uspostavi vezu kod Nove Oselice, povučena je do Fužina i raspoređena na prostoru Fužine — Podgora — Hotavlje. Carinska granična zaštita, koja sve do uspostavljanja veze nije ništa znala o akciji komandanta SS i policije, produžila je ovu liniju do Cabrača i dalje ka severu. U toku popodneva u Žiriju su uhvaćene i uhapšene dve devojke koje su sastavljale izveštaj za partizane koji je sadržavao podatke o jačini i naoružanju bataljona. Zaplenjen je neprijateljski materijal.

U 14,00 čas. u Žiri je prispela radio-stanica od 70 vati višeg vođe. Stanica je počela rad.

5. 6. u 03,05 čas. 30—40 bandita napalo je zaprečnu liniju kod Fužina,- Odmah je izvršen protivnapad i banditi su se povukli.

Naši gubici: poginuo 1. Priveden je 1 teško ranjeni zarobljenik. Preko radio-stanice u Gorenjoj Vasi bataljon je saznao da je akcija odložena. U 13,00 čas. najzad je stigao radiogram na postavljeno pitanje: Bataljon »Hajne« će se 4. 6. Širokim frontom povući u Idriju pročešljavajući prostor kojim je nastupao i od 7. 6. u 12,00 časova biti spreman za akciju. Naređenje za novu upotrebu snaga i vezu dobiće od Policijskog puka »Tot« (Totd). Potpis: Pol. puk »Tot«.

Na to su čete povučene iz svojih zaprečnih prostora. 5. 6. u 16,00 čas. pokret bataljona za Idriju. Na dan 6. 6. od načel. Štaba BKV iz Ljubljane stiže sledeći radiogram: 6. 6. iz Bače pri Modreju i Selške doline snage nastupaju ka jugu. Bataljon »Hajne« poseda zaprečnu liniju i vrši snažno borbeno izviđanje prema Novoj Oselici. Ali pošto su čete delimično bile angažovane kao obezbeđenja na uzvišenjima i za pratnju kolone za snabdevanje za Ljubljano, pokret je mogao uslediti tek u 17,30 časova. Ova snabdevačka kolona bila je ubačena zato što je u naređenju od 4. 6. izričito stajalo da je bataljon trebalo da bude spreman za akciju 7. 6. od 12,00 časova. U 19,30 čas. bataljon je poseo stare zaprečne prostore Žiri — Fužine — Podgora — Hotavlje — Cebrače. K-dno mesto batalj.: Žiri. Na izveštaj batalj.[ona] načel.[niku] Štaba BKV u Ljubljani da bataljon može da krene na marš tek posle povratka snabdevačke kolone, najzad je 7. 6. stigao odgovor: Na osnovu vašeg izveštaja, bataljon do 7. 6. ostaje u Idriji, a za 8. 6. planirana je akcija na liniji Žiri — Spodnja Idrija. Naređenje sledi. Načelnik BKV. U 21,00 čas., 2 časa kasnije, stiglo je poverljivo naređenje u kojem je stajalo da bataljon dolaskom Borbene grupe »Rezner« (Rösner), koja će ga smeniti, treba da krene preko Žirija na novi prostor za zaprečavanje na opštoj liniji put Žiri — Spodnja Idrija — Vrščevo. U 00,45 čas. batalj. javlja da je poseo pripremni položaj. K-dno mesto batalj. u Razpotju, između Žirija i Spodnje Idrije. Novi zadatak glasi: sa linije Žiri — Vrščevo nastupati do granice Rajha sa naslonom na obadve strane. Od Marsa¹ stiže radiogram: Početak akcije 8. VI u ranim jutarnjim ča-

² Ove borbe vodio je 1. bataljon 16. slovenačke NO brigade »Jan-ko Premrl Vojko« (vidi dok. br. 79).

BKV = Banden kampfvverbände (jedinice za borbu protiv bandi).

⁴ Redakcija nije mogla utvrditi na koga se ova šifra odnosi.

sovima. Na pitanje šta se podrazumeva pod ranim jutarnjim časovima, odgovoreno je da je X-vreme 12,00 časova. Bataljon je sa svim defovima u 14.05 čas. bez dodira s neprijateljem dostigao dnevni cilj, granicu Rajha. Tražena su dalja naređenja, ali odgovora nije bilo. Tek 9. 6. stiglo je naređenje: bataljon se otpušta [i može da se vrati] u Idriju. Za 9. 6. batalj. je dobio zadatak da jakim izviđačkim patrolama nastupa desno od [reke] Idrije sa linije Ledine — k. 720 prema Otaležu — Plužnjama — Lazecu i levo od [reke] Idrije sa linije Spodnja Idrija — Mašora — Pisanca prema Jagršću, južno od Šebrelja — trebuše. Batalj. k-dno mesto: Spodnja Idrija. Oko 11,00 čas. k-dno mesto premešteno u Bazovnik. Dnevni rezultati izviđanja: Neprijatelj jakim snagama poseo Mašoru, kodna oznaka MZ 9; k. 1107, MZ 6; Likar k. 1016, MZ 4.

Jedan bandit zarobljen, zaplenjen 1 puškomitraljez. U jednoj seoskoj kući otkriveno skladište municije, kuća je spaljena. Upućena dva voda 2. čete ka Otaležu radi uspostavljanja veze sa SS-Karst\vehr bataljonom.⁵

10. 6. pojačana delatnost izviđačkih patrola prema sledećim tačkama: Graparji NZ 7, Na Jezeru MZ 3, k. 1055 MZ 9b, k. 593 MZ 5 b i Pisanca LZ 6 — dodira s neprijateljem nije bilo.

Akcije 11. 6. desno od Idrije, Otalež — Bevkov vrh, levo od Idrije Mašora MZ 6, Sevnica MZ 4, izvršene su bez dodira s neprijateljem. Izviđačka patrola koja je upućena ka Na Vršju LZ 6, na k. 1050 MZ 9 sukobila se s neprijateljem.⁸ Privedena 3 zarobljenika, zaplenjeno: 1 puškomitraljez, 2 puške i 2 sanduka municije. Zarobljenici su odmah predati SS-Karstwehr bataljonu koji je nastupao od Šebrelja u dolinu Kanomlje. Dvojici od ovih zarobljenika odsečena je glava sekiram. Pošto je dnevni cilj bio skraćen za jedan dan, bataljon se samostalno, zajedno sa delovima SS-Karstwehr bataljona vratio u Idriju.

4.) Gubici: Sopstveni: poginuo 1
Neprijateljski: poginulo 5
zarobljeno 5, od ovih 1 teško ranjen umro,
a dvojici je od strane SS-trupa odsečena
glava. 2 špijunke predate slov. domobran-
cima u Gorenjoj Vasi.

⁵ SS-bataljon za odbranu Krasa

• U ovoj borbi angažovani su delovi 3. slovenačke NOU brigade «Ivan Gradnik» i 7. slovenačke NOU brigade »France Prešeren« (vidi dok. br. 50).

5.) *Plen*: 2 puškomitralj., 4 puške, 2 sanduka municije, 2 bicikla.

6.) *Iskustva*:

Naređenja i zadaci policije bili su više nego nepotpuni. Ne mogu da shvatim da radiogrami koji su taktički važni mogu da zakasne za ceo jedan dan, a uz to da sadrže i protivrečnosti. Ja sam u najviše slučajeva morao da radim po sopstvenoj inicijativi.

Hajne (Heine)
kapetan i k-dant batalj.

139. rez. brd. lov. puk.
15. jun 1944.

188. rez. brd. div.

Dostavlja se borbeni izveštaj bataljona »Hajne« za period od 3. 6—II. 6 1944. Stiče se utisak da ovo rade diletanti. Osim ovoga predlaže se na znanje i izveštaj ppor. Rudolfa (4. četa batalj. »Hajne«).

KristI (Christi)

i prilog

1 Bandit wurde gefangen, 1 le.Mg. erbeutet. In einem Bauernhaus wurde ein Munitionslager entdeckt, das sofort wurde angezündet. Zweizüge der 2.AP. wurden nach Orléans zur Verbindungsaufnahme mit dem SS Karat. - schreibt.

Am 10.6. verstärkte Späntruppstätigkeit nach folgenden Punkten : Grapari No 1, Al Lago No 3, Höhe 4022, No 90, Pkt. 593, No 50 und Pissana da 6 ohne Feindberührung.

Die Unternehmungen am 11.6. rechts der Idria, Orléans - Höhe 500, links der Idria Masura No 6, Siemina No 4 vertiefte Feindberührung. Der Späntrupp nach Noverzi No 6 hatte auf Höhe 1090 1 le.Mg. 9 Gefasstberührung. 3 Gefasene wurden eingebracht, ein le.Mg., 2 Gewehre und 2 Kisten Munition erbeutet. Die Gefasenen wurden überföhrt von Sobregijo in das Dononatal verlassene SS Karat-schreibt. übergeben. Zwei derselben wurden mit einem Beil geköpft. Da das Hauptziel um einen Tag verküret war, rückte das Stl. selbstständig mit Teilen des SS Karat-schreibt. nach Idria ein.

- 4.) Verluste : eigene : 1 Toter,
 feindliche : 5 tote,
 3 Gefasene, davon 1 schwerverwundet versterben und zwei durch SS geköpft.
 2 Agentinnen wurden der OLLA Oberdorf übergeben.

5.) Beute : 1 le.Mg., 4 Gewehre, 2 Kisten Munition, 2 Fahrräder.

6.) Erfahrungen :

Die Befehle und Aufträge der Polizei waren mehr als mangelhaft. Es ist mir unverständlich, dass Rucksprüche die taktisch wichtig sind, um einen vollen Tag verspätet eintraffen können, und ausserdem widerbrüche enthalten. In den meisten Fällen musste ich aus eigenem Entschluss handeln.

Ref. Geb. 359. Rot 139
 Eingelangt 15 Juni 1944
 Rg. Rst. Rst.

Amic
 Hptm. u. Stl. Adm.

102

IZVEŠTAJ 1. ALARMNE ČETE »MARIBOR-OKOLINA« OD 14. JUNA 1944. KOMANDI 1. BATALJONA VERMANŠAFT-PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« O BORBAMA PROTIV JEDINICA NOVJ U REJONU BREŠAR — TURICNICA POTOK — DOVŽE¹

Vermanšaft-puk »Donja Štajerska«
I bataljon
1. četa »Maribor-okolina«

Kantonman, 14. VI 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj za 13. VI 1944.

I bataljonu Vermanšaft-puka »Donja Štajerska«

Slovenj Gradec

12. VI 1944. primio sam od bataljona telefonom nalog da se 13. VI 1944. još jedanput izvrši zapovest za akciju br. 14. Nalog je glasio da se sa četom krene iz uporišta Ribnice na Pohorju tako da se do 11,30 časova stigne u naređeni polazni rejon između kota 1426 i 1429. Taj određeni polazni rejon trebalo je pročešljati i uništiti bande prisiljene na borbu.

U 7,00 časova izdao sam naređenje za pokret u polazni rejon. Krenuli smo iz Ribnice na Pohorju Burgrafskim potokom — preko Smonika — Pesnika — Petočnika — kote 1322 — zapadno od kote 1460 — kote 1471. U polazni rejon stigli smo u 10,30 časova. Uspostavljena je veza sa 2. alarmnom četom »Maribor-grad«. Nekoliko minuta pre 12,00 časova dobio sam preko kurira 2. alarmne čete »Maribor-grad« saglasnost da se polazak pomeri za 1 sat ranije. U 12,00 časova pošli smo u napad u naređenom pravcu udara: Garnus — Brešar vrh — kota 972 — mlin zapadno od kote 815 — Turičnica potok — zapadno pored kote 573 — do kipa na cesti, 1 km severozapadno od Dovža. U streljačkom stroju pročešljan je šumoviti teren do imanja Krivec, a zatim sam naredio da se četa kreće po vodovima i to tako da se II vod probije na vrh i produži grebenom, III vod kao levo krilo na kolski put Garnus — Brešar, a prvi vod u sredinu. U 12,40 časova, kada je čelo II voda stiglo preko jedne čistine u šumi kod slova »V« natpisa Brešar vrh, naišlo je na izgrađene položaje bandita. Banditi su otvorili vatru iz puškomitraljeza i automata. Komandir voda Vičar skočio je desno u šumu sa ko-

¹ Kopija originala (pisana na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 346,1.

mandirom odeljenja Johanom Roškerom i još dva vermana, dok su ostali iz njegovog voda napravili grešku i zaposeli položaj uz levi rub šume, nizbrdo odakle se nisu mogli efikasno boriti. Komandir voda rotefirer Vičar, koji se nalazio sa svoja tri vermana samo oko 20 m ispred položaja bandita, odgovorio je vatrom iz svog automata, bacio na položaj 4 ručne bombe i prisilio bandite da napuste svoj prednji položaj. Ja sam se nalazio sa 1 vodom i kad sam čuo da se vodi borba odmah sam požurio u pomoć II vodu. Tako sam došao do ivice šume, gde je većina II voda posedala položaj, ali odakle se, kako je već ranije pomenuto, zbog čistine koja je već bila pod jakom vatrom neprijateljskog automatskog oružja i minobacača, mogao izvršiti napad samo uz znatne gubitke. Zaobiđen je taj nczaklonjeni teren, oslobođena je borbom ivica šume i uspostavljena veza sa čelom. U međuvremenu su stigli banditi sa imanja oko Brešara koja je zaposela 13. brigada i pojačali svoju zaprečnu liniju od kote 972 preko mesta gde se račva put. kod slova »V« natpisa Brešar vrh do 100 m iznad ucrtane kuće (5 min severozapadno od Garnusa). Došlo je do oštne borbe sa težištem na grebenu brda, pošto sam nastojao da sa njega potisnem bandite. Gotovo u isto vreme, III vod koji se kretao kolskim putem od Garnusa prema Brešaru naišao je na oko 100 m zapadno od imanja, 5 m jugozapadno od Garnusa, na izgrađene položaje bandita. Iza jednog položaja pokazala su se 3 bandita u policijskim uniformama. Jedan verman im je doviknuo: »Ovde treći vod Radičeve čete!«, na što su banditi odgovorili na nemačkom: »Neka priđe treći vod, ovde policija!« Međutim, komandir voda se nije dao prevariti i otvorio je vatru na bandite iz svog automata, pa je jedan bandit pao pogođen. Banditi su odgovorili vatrom sa svojih položaja. Nastala je žestoka pucnjava, pri čemu su banditi utrošili veoma mnogo municije.

U međuvremenu je oslabila borba na Brešar vrhu. Banditi su, srećom, tukli gotovo uvek previsoko, pošto je sa protivne strane precejnena visina na kojoj smo se nalazili. Zaobišavši desnim krilom prema zapadu napali smo obuhvatom zaprečni položaj bandita. Druga alarmna ceta »Maribor-grad« odgovorila je na naše svetlosne signale i ubrzo upotrebila svoj laki minobacač. Pogoci su bili dobri. Posle dvočasovne borbe banditi su počeli da uzmiču pred našim pritiskom. Glavnina je brzo odstupila, dok je zaštitnica, naoružana puškomitraljezima, automatima i puškama trebalo da sprečava četvu da ih goni. Posle kratke borbe, u kojoj mi je pošlo za rukom da izbacim iz stroja mitraljesca i jednog borca s puškom pogodivši ih obojicu u glavu, ostatak zaštitnice je na-

pustio bojište bežeći. Stigao je trupfirer Raniti sa 2. alarmnom četom »Maribor-grad« i priključio se na desnom krilu. Zajednički smo pošli za njima, ali ipak više nismo mogli doći u dodir s glavninom.²

Prilikom pretraživanja okolnih seoskih imanja i saslušavanja civila ustanovljeno je da je »Tomšičeva brigada« zaposela u ponedjeljak, 12. VI 1944. u 8,30 časova Brešar i još dva susedna imanja. Banda je mogla da ima 250 do 300 ljudi i pobjegla je u pravcu potoka Sopolšnik.

Ljudi iz čete su se s malim izuzecima hrabro borili i pokazali vrlo dobar borbeni duh. Treba istaći izvanrednu sposobnost komandira voda rotefirera Vičara, koji je sa 3 čoveka držao 35 minuta položaj 20 m ispred izgrađene linije bandita, uprkos jakoj neprijateljskoj mitraljeskoj vatri i pretnjama bandita, sve dok nije stiglo pojačanje. On je ručnim minama prisilio bandite da napuste mitraljeski položaj koji je bio isturen na raskrsnici.

Neprijateljski gubici (sigurno utvrđeni): 3 mrtva (2 na grebenu na sektoru 111 voda, a 1 u potoku kod mlina); po tragovima krvi u šumi može se zaključiti da je neprijatelj imao osetne gubitke.

Naši gubici: 1 lakše ranjen (parčadima granate iz minobacača) i 1 nestao.

Zaplenjeno: 1 puškomitraljez (ital.), 1 puška (ital.), 1 pištolj 9 mm, italijanska municija zajedno sa 30 punih ranaca sa čebadima, priborom za jelo, rubljem i ostalim predmetima bandita. Meso, brašno i krompir su odneti dvojim kolima sa volovskom zapregom. Plen je podeljen sa 2. alarmnom četom »Maribor-grad«.

Komandir 1. alarm, čete »Maribor-okolina«
R
trupfirer

- Ovu borbu vodila je 2. slovenačka NOU brigada »Ljubo Serčer« (vidi dok. br. 98).

IZVEŠTAJ ALARMNOG PUKA »BRANDENBURG« OD 16. JUNA 1944. O AKCIJI »ZONENVENDE« NA PODRUČJU GORSKOG KOTARA I NOTRANJSKE'

Alarmni puk »Brandenburg«
Komandant puka

Kantonman, 16. 6. 1944.

*Borbeni izveštaj o akciji protiv bandi
»Zonenvende«*

1. *Situacija:* Puk sa pukov. Štabom i IV batalj. smešteni u Ilirskoj Bistrici, 1 batalj. u Šapjanama i Jelšanama. Policija 10. 6. izvodi akciju »Zonenvende« i prodire sa linije [Velike] Lašće — Ribnica — Kočevje do linije Nova Vas — Travnik — Borovec.
2. *Neprijatelj:* Poznato samo: u prostoru Lokava (25 km istočno od Rijeke) 500—800 ljudi, u predelu Snežnika bande jačine 500—600 ljudi.
3. *Zadatak:* Za potpomaganje akcije »Zonenvende« formirane su 2 borbene grupe i angažovane:
 - a) Borb. grupa A (motor.) sa 2 ojačane čete, k-dant kapetan Gravert (Grawert), koja nastupa u dve kolone.
 - (1.) od Kraljevice (10 km jugoist. od Rijeke) preko Fužine ka Lokvama,
 - (2.) Od Dražica (6 km severno od Rijeke) preko prevoja Kamenjak ka Lokvama i po sjedinjenju obe kolone zajednički nastupaju do Delnica (sev. strana).
 - b) Borb. grupa B — nasilno izviđanje od zapada ka istoku sa linije Zabiče — Ilirska Bistrica do linije Čabarska Polica — Snežnik (ist. strana). Posle dolaska na naredene linije izvršiti zaprečavanje protiv prodora neprijatelja sa istoka.
4. *Jačina.*
 - a) Borb. grupa A: 6 ofic., 49 podof., 345 vojnika. 1 jednocevni protivavionski mitraljez od 2 sm i 2 protivtenkovska topa od 7,5 sm.
 - b) Borb. grupa B: 12 ofic., 57 podof., 395 vojnika, 2 laka topa 42.
5. *Tok:*
 - a) Borb. grupa A. Obe kolone su 9. 6. uveče stigle na polazne položaje Kraljevica (kap. Gravert) i Dražice

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu VII, reg. br. 50/4, k. 15.

(ppor. Felden) i 10. 6. u 4,00 časa krenule naređenim putevima u pravcu Lokava.

Kolona »Gravert« imala je da savlada dva levka od eksplozija (opravka po 5 časova) i napala je Fužine posednuto od 200 partizana, koje je zauzela u 15,00 čas. Neprijatelj koji se povukao iz Lokava razorio je drumski i železnički usek kod Vrata. Ova prepreka je otklonjena za 15 sati rada angažovanjem svih snaga i 200 civila, jaka izviđačka odeljenja čiste visove južno od Lokava. Kolona »Felden« na Kamenjaku nailazi na nepr. predstraže koje se povlače pod borbom. Kod Kostrinskog jedna laka minska zapreka, kod Mrzle Vodice pojačani neprijateljski otpor koji je slomljen posle 3 časa. Isto i kod Homera. Bobena grupa je savladala 3 levka od eksplozije na putu i pod borbom zauzela je u 19,00 čas Lokve, koje je neprijatelj zasipao vatrom sve do ponoći.

Kolona »Graveri« 11.6. nastavila je nastupanje, ali zbog 2 nova razaranja puta nije mogla da prodre u Lokve, vozila su ostala pozadi. Obe grupe su se u 14,00 čas. sjedinile u Lokvama, na koje je neprijatelj otvarao vatru od 16,00 do 19.00 čas.

12. 6. čišćenje okoline Lokava. Jedna ojačana četa stalno pod borbom nastupa ka Delnicama i zauzima ih posle borbe sa 400 bandita koji su se uporno branili. Iz Lokava je moralo da se uz jaku pratnju uputi u Opatiju 5 ranjenika i 1 lekar koji je oboleo od pegavog tifusa.

13. 6. u 3,00 časa je istovremeno oko 150 partizana sa srednjim minobacačima, 4 mitraljeza i 4—8 puškomitraljeza napalo Lokve, a 350 partizana takođe sa srednjim minobacačima, mitraljezima i puškomitraljezima Delnice. Usled guste magle i dobrog poznavanja terena neprijatelj uspeva da oko 7,00 čas. prodre u Delnice, ali je borbom prsa u prsa ponovo izbačen iz mesta. Stanovništvo je jurišalo zajedno sa bandama i pomagalo im, naročito borbenim poklicima. Sopstveni gubici: ranjeno 5, od toga 2 teško.

Izviđačka odeljenja su po podne privela 7 zarobljenika.

Noću 13 14. juna borbena grupa se opet prikupila u Lokvama i 14. 6. se odvojila od neprijatelja. Jedinica je 15. 6. u 2,00 časa preko Fužina — Kraljevice — Rijeke stigla u kantonman Šapjane.

Prilikom povratka, usled otkazivanja kočnica, u Sušaku je došlo do teškog automobilskog udesa. Jedan kamion je udario u jedna kola, pri čemu su poginuli 1 civil i 1 konj.

Zbog aktivnog učešća civilnog stanovništva Delnica u borbi spaljene su u mestu 3 kuće.

Naši gubici: 8 ranjenih.

Neprijateljski gubici:

1/.brojano 110 poginulih (prema iskazima stanovnika sela znatno više).

Zarobljeno 7, prebcgao 1, uhapšeno i predato Tajnoj voj. policiji 12 ljudi.

Još nisu pregledane zaplenjene hartije, od kojih je jedan spisak sa imenima 100 jataka partizana iz Fužina predat 3 puku »Brandenburg«; osim ovoga zaplenjeno je nešto karabina, pištolja, 1 puškomitraljez i manja količina municije.

b) Borbena grupa B deli se na dve kolone.

(1) Kolona »Martin« od 2 ojačane čete, 1. dnevni cilj: Gomanjce (9 km juž. od Snežnika).

(2) Kolona »Bistrik« — I ojačana četa, 1. dnevni cilj: Mašun (8 km sev. zap. od Snežnika). Oba ova mesta je Tajna voj. policija označila kao uporišta bandi.

Kolona »Martin« je u 4,30 čas. krenula prednjim svojim delovima i preko Zabiča, bez dodira s neprijateljem, u 14,00 čas. dostigla Gomanjce posle popravke jednog dela puta kod 7. km, koji je bio oštećen jakim eksplozijom. Jedan banditski logor 3 km sev.-zap. od Zabiča, čije su mesto odali zarobljenici, nađen je prazan i porušen. Pretražen je predeo oko Goljaka i ustanovljeno da se iza Goljaka nalazi velika italijanska kasarna, takođe neposednuta. Izvidanje još jedan dan vršeno je do Cabarske Police. Nije bilo dodira s neprijateljem, ali su nađeni sveži tragovi stopala.

Kolona »Bistrik« 10. 6. u 7,00 čas. krenula je motornim vozilima i posle popravke raskopanog druma na jednom mestu i otklanjanju zapreka stigla je u 17,40 čas. na Mašun, koji su još u 13,45 čas. posle kratke borbe zauzela 2 voda (9 zarobljenika, 1 mrtav, sopstvenih gubitaka nije bilo). Oko 22,00 časa otvorena je minobacačka vatra na Mašun.

Sopstveni gubici: lako ranjena 4, ostala u jedinici.

11. 6. dostignuta Cabarska Polica i put na bivšoj granici, na istočnoj ivici Snežnika, koji vodi ka severu, obezbeđen sa 3 uporišta. Komandno mesto kolone »Martin« ostalo je u Gomanjcama. Izviđačko odeljenje ppor. Hikcla (Hiickel) izviđa od Police 6 km u pravcu severozapada. Ubijena su 3 partizana i privedene 4 sumnjive žene koje su imale municiju u rančevima — kasnije su predate Taj. voj. policiji. U šumi mnogo zapreka.

Okolo 17,00 čas, kod uporišta 3 (2 km jug.-ist. od Leskove doline, na raskrsnici) sukob sa oko 6 partizana; 1 partizan poginuo, 3 zarobljena; sopstvenih gubitaka nema. Isto ovo uporište u toku noći je napadnuto više puta. Na osnovu nađe-

nih krvavih delova odeće može so zaključiti da je neprijatelj imao gubitaka.

Kolona »Bistrik« je 11. 6 u 5,00 časova napadnuta sa svih strana. Partizani su se sporazumevali podražavajući kukavicu. Angažovanjem celokupnog naoružanja okruženje je razbijeno. U 7,30 čas. ojačani vod ppor. Dera (Dörr) izvršio je prodor ka Leskovej dolini, koja je pod neprekidnom borbom zauzeta u 19,00 čas. Privedeno je 8 zarobljenika, zaplenjena 3 skladišta municije i spaljena nekadašnja kasarna koju su koristili banditi.

U toku noći oko Mašuna živa neprijateljska izviđačka delatnost. Prilikom prepada poginuo 1 naš vojnik; jedno neprijateljsko izviđačko odeljenje naišlo na minsku zapreku koju je postavio naš Pionir, vod.

12. 6. u rano jutro p.por. Der uspostavio je svojim vodom vezu sa uporištem 2, jug.-ist. od Leskove doline.

Usled nesporazuma naše trupe su smrtno ranile 1 našeg vojnika.

Major Marlin se odvezao iz Gomanjaca preko Cabarske Police do uporišta na granici i preko Leskove doline i Mašuna uspostavio vezu sa kolonom »Bistrik«. Pri tome nije bilo dodira s neprijateljem. Izviđačko odeljenje »Hikel« izviđa od Gomanjaca ka jugoistoku i proteruje neprijateljske predstraže do bivše državne granice. Poručnik Dižarden (Dujardin) na vrhu Kalvarija (1 km jugozap. od Leskove doline) uništava jednu partizansku bolnicu koju su noću 1! 12. juna bekstvom napustili partizani.

13. 6. živa sopstvena izviđačka delatnost od Mašuna ka severozapadu, severu i severoistoku. Nije uhvaćen dodir s neprijateljem. P.poruč. Dižarden uništava jedan neprijateljski magacin hrane u Babnom Polju kod Prezida, 9 km istočno od Leskove doline. Komesar skladišta i oko 30 ljudi su. na žalost umakli, pošto je primećeno približavanje izviđačkog odeljenja i selo alarmirano zvonjavom. Prilikom bekstva neprijatelj je imao gubitke.

Noću 13 14. 6. slaba neprijateljska izviđačka delatnost. Kolone su se u 16,00 čas. prikupile u Mašunu, odn. u Cabarskoj Polici, i posle marša koji je trajao 4—5 časova bez naročitih događaja stigle u svoje kanionmane.-

- Ova akcija predstavljala je reakciju neprijatelja na rušenje Štampetovog mosta. Alarmni puk »Brandenburg« je verovatno imao zadatak da zatvori pravac prema jugu i da spreči eventualno izvlačenje naših snaga u tom pravcu, jer je neprijatelj istovremeno snažno prodirao iz Rakeka. Velikih Lašča. Ribnice i Kočevja. Opširnije o borbama 4. slovenačke NOI' brigade »Matija Gubec« i Notranjskog NOP odreda vidi dok. br. 71.

Rezultat dejstva borb. grupe »Martin«: sopstveni gubici: poginula 2 i ranjeno 5, od kojih 1 teško.

Neprijateljski gubici: izbrojano poginulih 5, (sigurno više), zarobljeno 24 — predata Taj. voj. policiji; uništeno: 1 kasarna, 1 partizanska bolnica, 1 majur, koji je partizanima služio kao logor, i 3 municijska skladišta, a sem toga 81 puška je sasvim onesposobljena za dejstvo.

Celokupni rezultati Borbena grupa A i borb. grupa B. izbrojano 115 mrtvih nepr. boraca, zarobljeno 31; prcbegao 1; uhapšeno 12. Naša minska zapreka kod Mašuna prilikom odstupanja dignuta u vazduh.³

Martin

BR. 141

IZVEŠTAJ ZANDARMERIJSKE STANICE POLJANE OD 24. JUNA 1944. O BORBI PROTIV PARTIZANA KOD MALENSKOG VRHA¹

Žandarmerijska stanica Poljane Poljane, 24. jun 1944.
Srez Kranj, Gorenjska

Izveštaj o bandama br. 172/44.

Predmet: Borba s banditima.

Mesto: Malenski Vrh, opština Javorje.

Vreme: 24. jun 1944, oko 7 časova.

Banda: oko 100 bandita.

Naoružanje: više puškomitraljeza, automata i pušaka.

Dolazak: nepoznat.

Odlazak: Gorenja Zetina, opština Javorje,

Neprijateljski gubici: nepoznati.

Naši gubici: nije bilo.

24. juna 1944. oko 5 časova na teritoriji oko Malenskog Vrh izvelo je akciju žandarmerijsko odeljenje iz Gorenje Vasi zajedno sa carinskom službom i domobrancima. Oko 7 časova, pred sam dolazak u Malenski Vrh. čelo je primetilo

¹ Ova rečenica dopisana je mastilom.

³ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački tond. f. 7/VI.

nekoliko bandita koji su, i/gleđa, stajali na straži pred kućama. Ono je odmah otvorilo vatru. Gotovo istovremeno i banditi su otvorili jaku puškomitraljesku vatru iz severnog pravca iz Jazbina. Razvila se borba koja je trajala oko 2 sata. Tek kad je carinsko poterno odeljenje otvorilo žestoku vatru iz minobacača u pravcu Jazbina, banditi su se povukli bežeći. Oni su napustili Jazbine preko brdskog grebena i povukli se prema Gorenjoj Žetini.²

Posle završene borbe krenuli smo za banditima do Jazbina i tamo ustanovili da se noću između 23. i 24. juna 1944. zadržalo oko 100 bandita u ambarima tamošnjih stanovnika. Pretražene su kuće i ambari u Jazbinama i pronađeno je nešto stare odcće i nekoliko prljavih ranaca koje su banditi u bekstvu izgubili.

Koliko se moglo doznati od stanovnika, banditi su izjavili da se u Gorenjoj Žetini nalazi brigada. O kojoj je brigadi reć nije se moglo utvrditi. Stanovnicima takođe nije bilo ništa poznato o budućim akcijama i namerama.

Uveće 24. juna 1944. izvestio je jedan poverenik da se na teritoriji oko Javorja i Gorenje Žetine zadržavaju jaće bande i da nameravaju da razore žandarmerijsku stanicu Poljane i da raskopaju put od Poljana prema Logu.

Video:
Abele
majster žandarmerije

Burger
hauptvahtmajster
žandarmerije

Dostavljeno:

Komandantu policije bezbednosti i službe bezbednosti u Bledu	2
Komandantu žandarmerije u Celovcu	1
Okružnoj žandarmeriji Bled	1
Sreskoj žandarmeriji Kranj	1
Gestapou Skofja Loka	1
Zandarmerijskom odeljenju Gorenja Vas	1
U akta	1

Iz izveštaja žandarmerijskog odeljenja u Gorenjoj Vasi (Arhiv IZDG u Ljubljani, f. 6, III) vidi se tla su u ovoj akciji, osim snaga žandarmerijske stanice Poljane, učestvovala i snage žandarmerijske stanice carinske granične zaštite i pripadnici gorenjskog domobranstva iz Gorenje Vasi u ukupnoj jaćini od 3 podoficira i 94 vojnika. Prema ovom izveštaju borba je trajala najmanje 1 čas. Štab 7. slovenaćke NOU brigade «France Prešeren» u svom izveštaju ne potninja ove borbe iako se Brigada u to vreme naJazila na ovom sektoru. Verovatno je to bio sukob manje patrola koji Brigada nije registrovala.

IZVEŠTAJ 2. BATALJONA VERMANŠAFT-PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« OD 27. JUNA 1944. O NAPADI' PARTIZANA NA PATROLU I. ALARMNE ČETE »LJUTOMER« U REJONU SELA KAVČE¹

II bataljon Vermanšaft-puka

Kantonman, 27. VI 1944.

Predmet: Dnevni izveštaj
za 27. VI 1944.

Vermanšaft-puku »Donja Štajerska«

Slovenj Gradec

- A. *Dodir s neprijateljem:* Na osnovu dole navedenog izveštaja o bandama upućena je 27. VI 1944. u 13,00 časova jedna patrola sa 1 podoficirom i 14 vermana 1. alarmne čete »Ljutomer« i 2 žandarma stanice Velenje iz Velenja cestom za Lopatnik i dalje za St. Ilj, a druga patrola sa 1 podoficirom i 15 vermana I. alarmne čete »Ljutomer« i 2 žandarma iz Velenja za Kavče i preko brda u St. Ilj.

U 16.00 časova srcele su se obe patrole u St. liju. Posle zadržavanja od 15 minuta vratili su se u Velenje, i to 1. patrola bregom zapadno od puta Velenje — Št. Ilj, a 2. patrola istočno od puta. Kada se 2. patrola oko 17,30 časova nalazila na putu u visini Kavča, izvršilo je na nju prepad oko 50 bandita sa tri strane jakom vatrom iz mitraljeza i automata. Bila su odmah 4 mrtva (2 vermana i 2 žandarma). a 1 je ranjen. Sa uzvicima »juriš« banditi su navalili na ostatak patrole i zarobili njenog komandira šarfirera Golea Mihaela. Dvojici vermana. Volfmajeru Augustu i Vambergeru Francu, pošlo je za rukom da oslobode šarfirera Golea. Njih je gonilo i gađalo oko 10 bandita.- Oni su se zatim povukli istočno od puta u Velenje. Pored toga 3 vermana su bila razjurena, a verman Dojč Franc zarobljen. Razbijeni vermani su se vratili svojoj jedinici 28. VI 44. pre podne, a zarobljenog su banditi otpustili s propusnicom i on se vratio u svoju jedinicu 28. VI 44. u 15.00 časova.

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 347/111.

⁵ Redakcija nije mogla utvrditi koja je jedinica izvršila ovaj napad.

Vesti o neprijatelju: Telefonski izveštaj žandarmerijske stanice Velenje:

- a) 26 27. VI 44, od 23,30 do 0,30 časova;
- b) Št. Ilj, opština Velenje;
- c) 10 bandita;
- d) puške, automati, ručne bombe i pištolji, civilna odeća i razne uniforme;
- e) oterali 1 svinju;
- f) pravac dolaska i odlaska nepoznat;
- g) 27. VI 44, 10.15 časova;
- h) u 13.00 časova upućene dve patrole, prva sa 1 podoficirom, 14 vermana i 2 žandarma, i druga sa 1 podoficirom, 15 vermana i 2 žandarma.

B. U 15.00 časova, po naređenju komande puka, upućeni su policijskim kamionom iz Velenja u Mislinju kao zaštita 1 podoficir i 40 vermana 1. alarmne čete »Ljutomer«. Jedinice u Šoštanju i Velenju angažovane su za obezbeđenje mesta i za opštu obuku.

C. Izveštaj o snagama:

— Štab bataljona (garnizon Šoštanj)	1:10
— 2. alarm, četa »Ptuj-sever« (29 u Smartnom ob Paki, 102 u rejonu Celja)131
— 3. alarm, četa »Ptuj-sever« (62 u Šoštanju. 98 u rejonu Celja)160
— 1. alarm, četa »Ptuj-jug« (56 u Šoštanju, 102 u rejonu Celja)158
— 3. alarm, četa »Ptuj-jug.« (40 u Šoštanju, 45 u rejonu Celja)85
— 1. alarm, četa »Ljutomer« (garnizon Velenje)	180
— Specijalni vod (u rejonu Celja)17
— Pionirski vod (garnizon Velenje)26
— 5. alarm, četa (dopunska četa), garnizon Šoštanj	140

Ukupno: 1:907

D. *Neprijateljski gubici:* za rejone Šoštanj i Velenje — nema.
Naši gubici: Poginuli: verman Fekonija Konrad, rod. 24. X 1912, sa stanom u Spodnjoj Velkoj, opština Sladki Vrh, i pripadnik Nemačkog crvenog krsta Horvat Franc, rod. 10. TV 1902, sa stanom u Plitvičkom Vrh, opština Gornja Radgona, oba iz 1. alarmne čete »Ljutomer«.

Ranjeni: verman Puher Matijas, rod. 27. VIII 1910, sa stanom u Segovcima, op.šLina Apače (pogođen u glavu, rame i leđa).

/zgu^{bl}jeno: 1 puškomitraljez (franc.), 3 puške M 24, 4 fišeklije, 2 opasaća, 1 torbica za hleb, 1 kapa i 40 puščanih metaka.

F. *Ostali događaji:* nema.

Komandant II bataljona
vermanšaft-puka:
Volf
(Volf) SA — Standartenfirer

BR. 143

UPUTSTVA OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI OD 30. JUNA 1944. POTCINJENIM JEDINICAMA DA OTKLONE UOČENE NEDOSTATKE PRI IZVOĐENJU BORBI¹

Kantonman, 30. 6. 1944.

Komanda SS i policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu
protiv bandi.
— Ia —

Poveri j ivo!

Br. L. 1902/44. (Pov.)
Predmet: Iskustva o utvrđenim
nedostacima u borbi protiv bandi.

Mali rezultati pri izvršenju akcija, koji u mnogo slučajeva nisu bili u srazmeri sa sopstvenim angažovanim snagama, mogu se velikim delom pripisati tome što su jedinice još u toku akcija pravile greške. Kako iz saslušanja bandita, tako i iz zaplenjenih izveštaja bandi, proizlazi sledeće:

1.) U mnogo slučajeva policijske jedinice nisu radile sa potrebnom pažnjom i obzirima koje nalaže teren, a pre svega su se kretale suviše glasno. Baš u borbi s bandama k-danti jedinica moraju najveću pažnju da posvete nečujnom kretanju napred (lovačko traganje).

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu VII. reg. br. 3/8, k. 2.

2.) Nemoguć je postupak da se na terenu naređenja prenose dovikivanjem od vojnika do vojnika. Pri nastupanju se mnogo govori, tako da su banditi najčešće i sa najvećeg odstojanja bili upozoravani na približavanje naših trupa i mogli da umaknu na pogodan način.

3.) Mnogo puta je ljudstvo zbog udobnosti nosilo šlemove obešene o opasač i time kao i ostalom spremom dizalo buku koja se nadaleko čula. Treba se postarati da se delovi opreme koji zveckaju obaviju krpama ili slamom.

4.) U nekim slučajevima zanemarivana je i svaka potrebna predostrožnost. Obavešten o slučajevima da su vojnici koji su se nalazili u akciji sa puškom odn. automatom o ramenu nailazili na bandite i od njih dobijali vatru pre nego što su sami mogli da stupe u dejstvo. Vatreno oružje vojnika bezuslovno mora da nosi tako da je ono uvek spremno za dejstvo.

5.) Prilikom akcija, jedinice često moraju da se dugo prevoze kamionima da bi stigle na prostor svoga dejstva. Zvuk motora vozila već izdaleka opominje bandite. Još pri polasku jedinica iz garnizona treba izbegavati svako nepotrebno privlačenje pažnje, pošto na taj način banditi često preko svoje organizacije na terenu pre vremena saznaju o namerama policije. Motorna vozila u garnizonima moraju biti tako pripremljena, da prilikom neke akcije ne bude potrebno da se prazne kolone kreću tamo-amo.

Očekujem od svih komandanata i starešina jedinica da ove nedostatke otklone.

Načelnik Štaba
(Potpis nečitak)
SS-oberšturmbanfirer i
potpukovnik Zaštitne
policije

Dostavljeno po plann.

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV
BANDI OD 1. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ
NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII korpusnoj oblasti
Operativni štab za borbu protiv bandi
I c Tgb. br. L. 1938 44. Pov.

1. jul 1944.
Poverljivo!

Situacija

.4. *Gorenjska*

30. 6. kod zamka Ponoviče (471), srez Kamnik, otvorena je vatra na štabni automobil II SS-pol. puka 14. Poginula su 2 policajca. Kola izgorela.²

Izvešteno je da se Šlanderova brigada nalazi u prostoru Brezja (178 79). Banda očekuje pojačanje.

II batalj. Gorenjskog odreda jačine 270 ljudi prešao je noću 29 30. 6. Savu kod Otoča (164) u južnom pravcu. Prema iskazima prebeglica batalj. je zajedno sa prisilno regrulovanim na putu za Cerkno (Cirhina 192). Treći batalj. je navodno u prostoru Begunjščice (154 155), srez Radovljica.

Prema izveštaju poverenika, Stab XXXI banditske divizije nalazi se u Sv. Katarini (156), srez Radovljica.

Prema pouzdanom izveštaju banditi planiraju napad na slovenačke domobrance između Cerklja i Lahovča, srez Kamnik.

27 pljački životnih namirnica i u cilju snabdevanja, od toga oterano 6 goveda i 4 svinje. Prisilno regrutovano 1 lice.

27. 6. akcija Carinske zaštite u prostoru oko Kranjske Gore, srez Radovljica. Uništen 1 banditski logor.

Od 29. 6. banditske snage sa juga na više mesta su prekinule žel. prugu Gorica — Podbrdo Italija (182). Više stotina bandita opkolilo je vojna uporišta Grahovo i Hudajužnu.

¹ Original (umnožen na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 204 II. (Jedan primerak nalazi se i u Arhivu VII, reg. br. 22 13. k. 32-A).

- Akciju je izvela zaseda Kamniško-zasavskog .\OP odreda (vidi dok. br. 124).

30. 6 na žel. stanicu Podbrdo otvorena vatra iz minobacača. Carinska granič. zaštita i protivavionska oruđa u borbi s banditima. Za zaštitu tunela kod Podbrda 30. 6. upućene 2 čete SS-pol. puka »Tot« i pol. brd. lovač. četa »Alpenlande«.¹

B. Dunja Štajerska

29. 6. razorena pruga Zidani Most — Hrastnik (473 74). Mašinovođa povređen.

28. 6. u Prevegu (472) se pojavilo oko 100 bandita. Otišli su ka Polšniku (482).

Istog dana se pojavila jedna veća banda u Lokama.

28. 6. takođe se pojavilo oko 400 bandita u Mislinju (424) i Št. liju (424). Spaljene 4 zgrade. Otišli u pravcu Dovža (424).

28. o. veća banda pojavila se kod Legena (416), srez Maribor.

29. 6. oko 2—300 bandita poselo Dobravu (487), srez Brezice.

30. 6. u 9,35 čas. viđeno kako iskaču 3 padobranca između Strmeča i Koga, oko 7 km jug.-ist. od Ljutomera.

5 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja, od loga oterana 3 vola. Prisilno su regrutovana 3 lica.

C. Koruška

29. 6. na drumu Bistrica — Podgorje (133) postavljene prepreke od oborenih stabala.

18 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja. 4 regrutovanja.

SS-pol. puk 13 — aktivnost izviđačkih patrola i zaseda na poverenom području. Zarobljen 1 bandit. 5 prebeglih.

D. Provincija Ljubljana

30. 6. ustanovljeni delovi IV Gupčeve brigade kod Sotražice (248). Prema neproverenim izveštajima glavnina Brigade je navodno povučena 27. 6. od Sv. Gregora (239 49) za Gorenjsku.

30. 6. osmotrene jake neprijateljske snage u prostoru Hočevje — Ilova Gora (230). Prema iskazu stanovnika 3 brigade su marševale od Hočevja preko Ilove Gore ka Novoj Vasi.

Prema iskazu prebeglica XV diviz. navodno ima naređenje da se povuče u Hrvatsku. Avioni za snabdevanje su

³ Opširnije o borbama ti dolini r. Bače vidi dok. br. 107, 110, 112 i 145.

navodno bacili protivtenkovske puške, te sada svaka četa raspolaže sa 2 puške.

Snase uporišta Novo Mesto su 30. 6. vršile izvidanje pravcem Prečna (513) — Podgora (513) — Mirna Peč (503). Prilikom dodira s neprijateljem ubijeno 11 bandita. Na putu za Mirnu Peč uništeno 20 mina.

Posle uklanjanja nekoliko mina na putu, kolona za dotur stigla iz Ljubljane u Kočevje 30. 6. bez dodira s neprijateljem.

Dostavljeno:
Kao obično

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

BR. 145

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI OD 2. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
I c Tgb. br. L. 1938/44 — Pov.

2. jul 1944.
Poverljivo!

Situacija

Gorenjska

Noću 29 30. 6. u Goričama (166), srez Kranj, spaljen biv. župnički dom.

U isto vreme porušen most u Vrhpolju (178), srez Kamnik. Most mogu koristiti samo lakša vozila.

Noću 29 30. 6. u Spodnjem Gorju (153), srez Radovljica, pojavilo se 150 bandita. Pravac odlaska nepoznat.

15 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja, od toga oterano 8 goveda i 1 svinja. Rekrutovana su 2 lica.

¹ Original (umnožen na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nem. fond, f. 204/11. (Jedan primerak nalazi i e i u Arhivu VII, reg. br. 22/13, k. 32-A).

Noću 29/30. 6. snage Policije bezbednosti sukobile se s neprijateljem kod Žabnice (158 86), srez Kranj. Ubijen 1 bandit, zaplenjena jedna puška.

Prostor Podbrdo: Neprijatelj poseo uporište Grahovo. Porušen železn. most juž. od Hudajužne. Neprijatelj razorio uporište Podmelec. Juž. od Podbrda jake nepr. snage duž žel. pruge. Istočne padine jako posednute. Naše jedinice su 2. 7. pod stalnom borbom izbile do Obloka (181). Uveče su se pod stalnom borbom vratile u Podbrdo. Oko 19 čas. 2 čete puka »Brandenburg« pod neprijateljskom minobacačkom vatrom stigle u Podbrdo. Naši gubici: poginuli 1 kapetan i 1 policajac, ranjeno 14.²

B. Donja Štajerska

Noću 30. 6. 1. 7. napad bandi na žand. stanicu Slivnicu (429), 10 km juž. od Maribora. Upućena intervencija nije došla u dodir s neprijateljem. Školsku zgradu u Leskovecu (468), oko 9 km sev.-ist. od Sevnice, 29. 6. razorilo oko 200 bandita. Povukli se ka Bohoru (468 87).

U isto vreme pojavilo se oko 200 bandita u Canjama, oko 2,5 km sev. od Blance (486 96). Povukli se takođe ka Bohoru.

Opštinska zgrada u Rimskim Toplicama (474) minirana i spaljena.

Prema iskazima stanovnika jača grupa bandita pošla od Sv. Križa (482) u pravcu Polšnika (482). Banda se pojavila u Lazama, 3 km zap. od Kuma (473), i u Jesenovoju Ravni, 2 km zap. od Sv. Jurja pod Kumom (472 73). Zatim je banda otišla u pravcu Save i na putu južno od ovoga mesta postavila zasedu (471).

Noću 29 30. 6. u Pokleku, 2 km zap. od Podsrede (488"). pojavilo se oko 200 bandita. Povukli se ka Podsredi.

Javljeno o jačim snagama bandita na Jagerskom vrhu kod pilane Klančnik, u prostoru oko Stare Glažute (427), oko 6 km sev. od Velikog vrha. Prema iskazima zarobljenika, [to su] snage Tomšičeve i XIII brigade.

29. 6. u podne napad naših snaga. Nedostaju pojedinosti.

29 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja 1 ubistvo i 25 lica je regrutovano.

• Opširnije o borbama u dolini r. Bače vidi dok. br. 107, 110, 112 i 114.

C. *Koruška*

Nisu stigli izveštaji.

D. *Provincija Ljubljana.*

Prema iskazima prebeglica jeclan batalj. XV banditske brigade nalazi se kod Hinja (521). Južno od Žužemberka nalaze se 2 druga bataljona. Brigada navodno namerava da se sjedini sa IV brigadom i da se povuče u prostor Novog Mesta. Jačina XV brigade je oko 300 ljudi. Javljeno je da se jake neprij. snage 1. 7. nalaze u Loki i Kriškoj Vasi (219 20). Kod Luča (229) 2. 7. osmotrena 1 neprijateljska oklopna izviđačka kola i 2 tenka u pokretu ka severozapadu.

1. 7. naša udarna grupa imala dodir s neprijateljem na šumovitom zemljištu sev. od Ilove Gore (229). Neprijateljski gubici nisu poznati. Naši gubici: ranjen 1. Ujutru 2. 7. naših 5 udarnih grupa iz prostora Grosuplje — Višnja Gora izvršile napad na bande kod Ilove Gore. Udarne grupa koja je napadala od Višnje Gore morala se povući usled velike nadmoćnosti neprijatelja. Ranjeno je 8 pripadnika Slovenačkog domobranstva. Gubici neprijatelja nepoznati.³

Izviđačko odeljenje upućeno 1.7. iz Novog Mesla prodrlo je do Radne Vasi. Drugo izviđačko odeljenje prodrlo do Jurke Vasi (523). Bandilsko obezbeđenje, koje se tamo nalazilo, pobeglo.

Snage iz uporišta Velike Lašče 1. 7. postavile zasade na Grmadi (k. 887, Pl. kv. 239); 1 prebeglica iz XV brigade.

Dostavljeno:
Kao obično.

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

Ove borbe vodile su 4. slovenačka NO1 brigada »Matija Gubec« i 15. slovenačka NO brigada »Belokranjska« (Arhiv IZDG u Ljubljani, l. 21/11).

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV
BANDI OD 3. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ
NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativnog štaba za borbu protiv bandi
I c Tgb. Br. L. 1938 44 Pov.

3. jul 1944.

Poverljivo!

Situacija

A. Gorenjska

Od 1. 7. u šumama kod Lajša (174), 4 km sev. od Selaca pojavilo se više stotina bandita koji su u Selcama i Bukovici vršili pljačke u cilju snabdevanja. Otišli su 2. 7. u pravcu Jelovice.

3Ü. 6. oko 100 bandita u Spodnjoj i Zgornjoj Besnici, srez Kranj (Besnica 175), vršili su pljačku radi snabdevanja i povukli se ka Sv. Mohoru.

7 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabdevanja, pri tome oterano: 3 konja, 4 goveda. 4 svinje; 5 lica je regrutovano.

Snage Policije bezbednosti pročešljale su 30. 6. rejon oko Gabrške Gore (194). Porušena su tri kamuflirana bunquera gde su banditi stanovali. U borbi je ubijen jedan banditski kurir. Propagandni materijal je zaplenjen.

B. Donja Štajerska

1. 7. odvučeno u šumu: u Kavče, između Velenja i Št. lija (443), 9 lica, u opštini Št. Lovrenc (416) 4 lica, u Podkraju, 3 km zap. od Zagorja (472)^ 22 čoveka.

Noću 30. 6 1. 7. u Sv. Jakobu, oko 2 km sev.-zap. od Slivnice, srez Celje, izvršen napad na 1 putnički automobil. Povređen 1 putnik. Jačina bandita: 50 ljudi. Povukli se u pravcu Sv. Rüperta (466).

¹ Original (umno/en na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, t. 204 II (Jedan primerak nalazi se i u Arhivu VII, reg br. 22/13, k. 32-A).

28. 6. Između Sv. Petera i Bizeljskog, srez Brežice (Kunšperk 489), 40 bandita izvršili napad na patrolu Landesšica. Poginulo 5 pripadnika Landesšica, 1 ranjen.

1. 7. veći broj bandita koji su dolazili sa jugoistoka prošli kroz Sacenštajn- krećući se ka Belim Vodama (432, 433). Verovatno je reč o delovima XIII brigade koja je, prema iskazu jednog žandarma koga su zarobili partizani i koji je od njih pobegao, 1. 7. logorovala na brdu Skorno, oko 3 km zap. od Šoštanja (432).

30. 6. Izvešteno je da se oko 800 bandita nalazi kod Klopnog Vrha (426). Otišli su ka Kasjakovom bregu, oko 10 km jug.-zap. od Sv. Lorenca.

1. 7. oko 200 bandita pojavilo se na Mrzloj Planini (486). Otišli u pravcu s. Planina.

Na železn. pruzi Zagorje — Zidani Most, kod Savne Peči (473 474), manje razaranje koloseka.

16 pljački životnih namirnica, pri čemu je oterano 18 goveda, 6 svinja, 2 konja. Rekrutovano je 16 lica.

C. *Koruška*

24 pljačke životnih namirnica. 14 lica je regrutovano. Snage SS-pol. puka 13 u šumi Turja (123, 133) uništile I banditski logor. Zaplenjene 3 puške.

Poterno odeljenje III SS-pol. puka 13 je 1. 7. kod Remšenika (149) imalo sukob sa neprijateljem; u borbi ubijena 2 bandita, 1 zarobljen.

2. 7. patrola SS-pol. puka 13 kod Pecenkeniga* zarobila 2 partizana, zaplenila 2 puške.

Ū. *Provincija Ljubljana*

Sopstvenim izviđanjem utvrđeno da se X brigada nalazi na prostoru Zajčji vrh — Težka Voda (524, 525).

2. 7. prodor 4 udarne grupe Slov. domobranstva na šumoviti teren oko Ilove Gore (229). Borba sa snagama IV i XV brigade. Ilova Gora zauzeta na juriš. Neprijateljski gubici: poginulo 64 (izbrojano), od kojih 1 politkom XV brigade, zarobljeno 3. Sopstveni gubici: ranjeno 14. Plen: 2 teška mino-

⁵ Verovatno se odnosi na zamak (Schönstein) kod sela Skorno.

⁵ Naziv za seljaka Najberša, 3 km j. zap. od Mežica,

bacača, 2 laka minobacača, 1 mitraljez, 1 mazga, telefonski aparat i ostala oprema.

Put Novo Mesto — Mirna Peč miniran.

Dodatak: Gorenjska:

Snaga I'SS-pol. puka »Tot« sukobile su se 2. 7. sa neprijateljem kod Krajnog brda (190). Neprijatelj je imao 3 poginula, zarobljen 1. Mi nismo imali gubitaka.

Dostavljeno:
Kao uvek.

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

BR. 147

IZVEŠTAJ 1. ALARMNE ČETE »MARIBOR OKOLINA« OD 5. JULA 1944. KOMANDI 1. BATALJONA VERMANŠAFT-PUKA »DONJA ŠTAJERSKA« O NEUSPELOJ AKCIJI U REGIONU ROGLE NA POHORJI:'

Vermanšaft-puk »Donja Štajerska Kantonman, 5. VII 1944.
1. bataljon

1. alarmna četa »Maribor-okolina«

Predmet: Izveštaj o situaciji.

Prvom bataljonu Vermanšaft-puka »Donja Štajerska«, Slovenj Gradec

Noću između 2. i 3. VII 1944. banditi su oterali par volova i odneli namirnice u bližoj okolini Ribnice na Pohorju. Prisilili su seljaka Kumera da opljačkane stvari odveze u brda kolima sa volovskom zapregom. Jedan izviđački vod čete preduzeo je gonjenje. Banditi su primećeni kod imanja Mahera 3. VII 1944. posle podne. Izveštaj je predat 2. alarmnoj četi »Maribor-okolina« telefonski preko žandarmerije u Rdečem Bregu, s molbom da sledećeg jutra blokiraju imanje Malier prema južnoj strani, jer je 1. alarmna četa »Maribor-okolina« trebalo da tačno u 08.00 časova krene iz polaznog položaja u

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 346/1.

napad na Mäher. Blokiranje prema /apadu izvršio je jedan vod 1. alarmne čete. — Druga alarmna četa »Maribor-okolina« nije obratila pažnju na izveštaj i nije dala nikakav pristanak u pogledu blokiranja. — Zato sam odlučio da vlastitim snagama napadnemo Mäher. Iz uporišta su 4. VII 1944. u 03,30 čas. krenuli 1 podoficir i 90 vermana. Preko Josipdola — Planšaka — kote 1051 četa je u 07,00 časova krenula iz polaznog rejona u napad. Kako je kasnije utvrđeno, banditi su bili otišli još prethodne večeri. Idući po tragu četa je naišla na veliki banditski logor na Planinki, koji je bio napušten tek pre nekoliko časova. Pravac odlaska bio je prema jugu. Išli smo po tragu do istočno od Lovrenških jezera i pretpostavljalo se da on vodi preko prevoja Komisije — Ostruščice — kote 1491 do Rogle. Prilikom kraćeg odmora čuo se tri puta glas u zapadnom pravcu. Četa je krenula u streljačkom stroju i pročešljala teren do Lovrenških jezera. Krećući se kroz šikaru zakrčljalih borića primećena je iznenada straža bandita i iza nje dim logorske vatre u visokoj šumi zapadno od Lovrenških jezera.-' Četa se nalazila na oko 100 m istočno od logora bande, prikrivena u šikari. Pošto se računalo da neprijatelj raspolaže snagama od nekoliko stotina ljudi, napad se nije mogao izvesti kroz šikaru. Doneo sam odluku da četvu povučem iz šikare prema istoku da bi, zaobilazeći šikaru s južne strane došli do visoke šume i iznenadili bandite vatrom. — Prilikom izvođenja moga plana, pri čemu sam ja predvodio čelo, iznenada je posle jednog alarmnog pucnja otvorena na oko 150 m ispred mene mitraljeska vatra iz preko 30 mitraljeza. U ubeđenju da su banditi primetili moj dolazak i s obzirom na mnogobrojno automatsko oružje i krajnje nepovoljan teren, četa je brzo odstupila, pri čemu je čelo koje sam ja predvodio izgubilo vezu.

Kako je kasnije utvrđeno, uz jugoistočni vrh šikare nalazio se jedan SS-policijски bataljon koji je takođe primetio logor bande i preduhitrio me s napadom. Nas je primetio jedan drugi SS-policijски bataljon koji je telefonom obavešten da treba da izvrši zaprečavanje i najpre je pretpostavio da smo banditi. Međutim, uverili su se da to mora biti jedinica koja je angažovana za borbu protiv bandi, pošto smo svi imali šlemove i torbice. Jedna četa tog bataljona poslala je

* Odnosi se na 2. slovenačku NOU brigadu »Ljubo Sercer«, koja je na pokretu iz Volčjih jama na Roglu tu bila zastala i spremala ručak. Patrole na obezbeđenju sukobile su se sa neprijateljem. Zbog nadmoćnosti neprijatelja Brigada je prihvatila borbu samo sa 1. bataljonom, dok se glavnina povukla u pravcu s. Razborice. Vidi dok. br. 168 i izveštaj 2. slovenačke NOU brigade »Ljubo Sercer« od 5. iula 1944. u Arhivu IZDG u Ljubljani, f. 335 1

kurira da uspostavi vezu sa četom Vermanšafta, ali pre nego što je to bilo moguće otvorio je vatru SS-polijski bataljon koji se nalazio na južnom sektoru. Zbog naređenja za otvaranje vatre, koje je izdato pre vremena, ostala je neiskorišćena jedinstvena prilika da se banditska brigada uništi do poslednjeg čoveka. Policijski bataljon koji je krenuo radi zatvaranja obruča nije zbog nepovoljnog terena ni došao do zaprečne linije niti je bila uspostavljena veza sa četom Vermanšafta. — Tako su banditi pobjegli zapadnim obronkom Planinke ne ispalivši nijedan metak, ostavljajući nekoliko mrtvih (4).

Komandir 1. alarmne čete
»Maribor-okolina«:
R
trupfirer

BR. 148

IZVEŠTAJ KOMANDANTA BRDSKOG BATALJONA »HAJNE«
139. PUKA NEMAČKE 188. REZERVNE BRDSKE DIVIZIJE
OD 6. JULA 1944. O BORBAMA KOJE JE VODIO U REJONU
REKA — OREHEK — BUKOVO¹

Brd. lovač. batalj. »Hajne«
139. rez. brci. lov. puk

Kantonman, 6. 7. 1944.

*Borbeni izveštaj
za vreme od 2. 7—5. 7. 1944.*

1.) *Neprijatelj:*

Od 29. 6. 44. jake banditske snage napadaju sa juga na železničku prugu koja vodi za Podbrdo s obe strane Gralhova, na više od 10 km fronta.- Jačina neprijatelja: 6 brigada, najmanje 1200 ljudi. Pruga se dosada nalazila u našim rukama.

¹ Original (pisan na mašini) u Arhivu VII, reg. br. 1/5. k. 15.

- Odnosi se na napad jedinica 9. korpusa NOVJ na uporišta i železničku prugu u dolini r. Bače (vidi dok. br 107, 109 i 110).

2.) *Zadatak:*

Prema naređenju k-danta Jadranskog primorja bataljon »Hajne« svim svojim raspoloživim snagama 2. 7. prodire od Idrije prema Grahovu.

Za izvršenje ovog zadatka naređeno je:

Pokret bataljona 2. 7. 44. u 14,00 časova. Pravac kretanja Idrija — Reka (MY4). Odavde 2. četa: Reka — Sv. Ožbolt (MY2) — k. 1204 i k. 1300 (MX7) — Hudajužna (MX4). 4. četa sa Štabom: preko Reke — k. 566 (MX4a) — k. 713 (LX9) Bukovo (LX9), Grahovo (LX5). 3. četa: Reka — Police (LY3d), k. 976 Korito (LY2a), Kneža (KX6d). Komandno mesto bataljona Bukovo.

Jačina:

Štab	3 : 8	31	3	Hivi
2. četa	2 : 13	128	4	„
3. četa	2 : 11	145	7	„
4. četa	2 : 7	80	4	„
Svega:	9 : 39	384	18	„

Naoružanje:

21 puškomitraljez
4 mitraljeza
2 srednja minobacača
4 laka minobacača
63 automata
13 tromblona
70 konja

Komandant: Kapetan Hajne (Heine).

3.) *Izvršenje zadatka:*

Polazak bataljona 2. 7. u 14.00 časova. Prvi dodir s neprijateljem kod Rčke. Neprijatelj je kod k. 564 (MY4a) sa oko 50—60 ljudi zatvorio pravac nastupanja 2. čete. Posle slamanja ovog otpora bataljon produžava nastupanje. Uz stalni dodir s manjim grupama bandita 2. četa maršuje preko Oreheka do Zakojce (MX4), a odatle poseda k. 1204 i k. 1300. Uspostavljanje veze sa jedinicama u Hudajužni. Štab i 3. i

* Hini — Hilfswillige oni koji su voljni da pomognu. Prilikom razoružavanja Italijana od strane Nemaca u septembru 1943, i/.vestan broj italijanskih vojnika izrazio je želju da pomaže Nmcima, ali ne sa oružjem u ruci. Nemci su ih upotrebljavali kao nosače, konjovoce, za radove i si.

4. četa maršujući u naređene prostore kod Kojce nailaze na jak neprijateljski otpor. Posle noćne borbe koja je trajala 3 1 2 časa neprijateljske snage su se povukle ka istoku, severozapadu i zapadu. Treća četa je odmah preduzela gonjenje ka istoku. Sustignute su i raspršene zaštitnice i komora na tovarnoj stoci. Gonjenje ka sev.-zap. i zapadu preduzeli su 4. četa i Štab. Kod Bukova došlo je do borbe. Vreme trajanja borbe sa zaštitnicama neprijatelj je dobro iskoristio, te mu je tako uspelo da podeli svoju glavninu i umakne pod zaštitom mraka.

3. 7. oko 03.00 časa cele su stigle na liniju koja je bila naređena od strane bataljona. U loku prepodneva k-dant batalj. kap. Hajne je stupio u vezu sa jedinicom »Brandenburg«, 136. pukom i četom »Keler«. U toku dana izviđačke akcije četa patrolama. Privedene prebeglice.

4. 7. 44. tenkovski vod »Pani« (Panv) donosi naređenje k-danta Operativne zone Jadransko primorje koje glasi: Bataljon će odmarševati preko Reke — Sebrelja — Mokori¹ za Idriju. Polazak prednjih delova u 16,00 časova. Pošto su svi mostovi preko Idrije bili porušeni, bataljon je zajedno sa tovarnom stokom morao da bude prebačen preko visećeg brvna, što je zahtevalo 2 sata vremena. U Sebrelju uhvaćeno je 8 prebeglica. Bez daljeg dodira sa neprijateljem i naređenim pravcem bataljon je stigao u Idriju 5. 7. oko 14,00 časova.

4.) *Gubici:*

Sopstveni: 1 teško ranjen (umro)

Neprijateljski: poginula 32. prebeglo 14.

(Poginuli su izbrojani u mestima i na putevima).

Stvarni gubici neprijatelja su verovatno veći, ali na ovom nepreglednom zemljištu i po mraku nisu mogli da budu tačno utvrđeni.

5.) *Plen:*

1 protivtenkovska puška, 1 teški minobacač (ital.), 2 puškomitraljeza, 15 pušaka, 8 poljskih telefona M. 42, 12 km kabla, 1 telef. centrala od 10 brojeva (ital.). Uništena je podignula telefonska mreža; 17 konja, od kojih je 5 ubijeno za vreme akcije. Zaplenjen je takođe kancelarijski kao i obaveštajni materijal.

¹ Na karti nije pronađeno, verovatno se odnosi na s. Masora.

6.) /*skusiva*: Prema iskazima stanovništva u ovom prostoru se navodno nalazi 6 brigada u jačini od 1500 ljudi, a među njima 1 engleski i 2 slovenačka generala sa svojim ženama.

Hajne (*Heine*)
kap. i k-dant batalj.
Kantonman
k-dno mesto, 7. 7. 1944.

139. rez. brd. lov. puk
Ia
Predmet: Borb. izveštaj
batalj. »Hajne«

188. rez- brci. div.

U prilogu se dostavlja borb. izveštaj bataljona »Hajne«
0 akciji u vremenu od 2. 7. do 5. 7. 1944.
1 prilog

Christi

BR. 149

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI OD 6. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH'

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
/ c Tgb. Br. L. 1981 44. — Pov.

6. jul 1944.
Poverljivo

Situacija

A. Gorenjska

Snage Policije bezbednosti su u jednoj kući u opštini Kamniška Bistrica (Bistrica — 178) pronašle banditski bunker. Zaplenjena kurirska pošta. Uhvaćen I dezertar.

30 pljački živ. namirnica i pljački u cilju snabdevanja, pri čemu je oterano 13 goveda, 5 konja i 1 svinja; regrutovano je 8 lica.

¹ Original (umnožen na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 204 II. (Jedan primerak nalazi se i u Arhivu VII. re: br. 22. 13. k. 32-A.)

B. Donja Štajerska

4. 7. na žel. pruzi Sv. JoderI — Bukovska Vas (413), srez Maribor, banditi porušili telegrafske stubove. Spaljen privremeni most preko reke Mislinje.

Noću uoči 5. 7. 50—100 bandita izvršilo napad na fabriku bakra u Zgornjoj Bistrici (438), srez Maribor.- Pokušaj spaljivanja. Opljačkani magacin fabrike i 2 prodavnice u naselju. Pravac dolaska i odlaska: Veliki vrh (427).

4. 7. javljeno da se veća grupa bandita nalazi na prostoru Klopni Vrh (416/26).

3. 7. na Mrzloj planini (486) pojavilo se oko 150 bandita. Otišli ka Planini (476). U isto vreme u Leskovecu (486), srez Brežice, pojavilo se 100 bandita. Pravac dolaska i odlaska: Bohor (486/87).

4. 7. u Kostivnici (458) pojavilo se 50 bandita. Dolazak i odlazak: Boč (448).

4. 7. izviđači Policije bezbednosti kod potoka Močnika (498), srez Brežice, sukobili su se sa banditima. Nestao 1 izviđač.

4. 7. naše snage jurišem zauzele banditski logor na Pianinki (425). Nepr. gubici: 2 poginula i mnogo ranjenih. Plen: 2 puškomitralj., 3 puške i 3 konja; više stotina kg eksploziva uništeno. Naši gubici: 1 ranjen.³

20 pljački živ. namirnica i pljački u cilju snabdevanja: 32 lica su regrutovana.

C. Koruška

Noću uoči 4. 7. u Sv. Heleni (421) razorena kancelarija rudnika i regrutovano 14 ljudi.

11 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabdevanja. Još 4 regrutovanja.

4. 7. Jedna četa SS-pol. puka 13 sukobila se sa neprijateljem 1,5 km ist. od Miklavčeva (138). 1 zarobljen, 2 prebegla.

D. Provincija Ljubljana

Prema iskazima prebeglica juče su u prostoru Kalja (527) — Sošica (526) — Metlike (535) obe hrvatske divizije, o kojima je izvešteno, jako potučene i nalaze se na maršu prema Kočevju. Glavnina jedinica se sada nalazi kod Kadoloviča (nije ucrtano u kartu), 5,8 km sev.-zap. od Radovice (536).

Napad je izvršila 13. slovenačka NO brigada »Mirko Bračić« (vidi dok. br. 116 i 118).

¹ Opširnije o ovome napadu vidi u dok. br. 147.

Sopstvenim izviđanjem 5. 7. utvrđeno je da su uzvišenja juž. i sev.-zap. od Gmajne posele jake neprijateljske snage.

Prema izveštaju poverenika, u prostoru Rob — Selo — k. 816 (238) nalazi se jaka banda za koju se ne zna kojoj brigadi pripada.

Prema iskazima stanovnika navodno je 4. 7. XV brigada, dolazeći sa zapada i sa namerom da napadne Tržišće (494) prošla preko Mirne Peči (503) u pravcu Trebelna (504).

Snage uporišta Ribnica su 5. 7. prodrle ka Hočevju. Neprijateljske snage, jačine 2—300 ljudi, koje su se tamo nalazile, odstupile ka istoku. Neprijatelj je imao 10 poginulih. Zaplenjeno: 1 puškomitralj. i 2 puške. Naši gubici: ranjena 2.

Udarna grupa slov. domobranaca 5. 7. prodrila u Drašču Vas (501). Eksplozivom uništena 2 banditska tenka koja su se tamo nalazila. Njihove posade ubijene prilikom borbe. Neprijateljski gubici: poginulo 14 (izbrojano), među kojima i komandant Partizanske oficirske škole. Komandir jednog tenka zarobljen. Plen: 4 mitraljeza, municija i 280 litara benzina. Nismo imali gubitaka.⁴

Izviđačko odeljenje uporišta Novo Mesto 5. 7. sukobilo se s neprijateljem kod Velikog Kala. U borbi ubijen 1 bandit.

Dostavljano:
Kao obično.

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

⁴ O ovoj borbi vidi i dok. br. 106

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI
OD 7. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA
TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
/ c Tgb. Br. L. 1981 44 Pov.

7. jul 1944.
Poverljivo!

Situacija

A. Gorenjska

6. 7. tempirnom bombom razorena žand. stanica Vače (471), srez Kamnik. Poginula 3 žandarma, ranjena 3,-

6. 7. banditi napali žand. stanicu Podbrezje (165), srez Kranj. Napad odbijen bez gubitaka. Neprijateljski gubici: poginula 3, zarobljena 3. Zaplenjeno: eksploziv, municija i 1 ital. karabin.

Prema izveštaju poverenika kod Davče (183), srez Kranj, 6. 7. koncentracija jakih banditskih snaga. Navodno namera- vaju da izvrše napad na Graničnu stanicu Sorica.

Prema iskazima prebeglica Slab XXXI banditske divizije nalazilo se 3. 7. u Bukovu (181) (oko 10 km jug.-zap. od Podbrda).

12 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabde- vanja, pri tome oterani 1 goveče i 1 konj; regrutovano je 5 lica.

Snagt I SS-pol. puka »Tot« u prostoru Moravče (199) uništile I bunker za stanovanje i 2 sanitetska bunkera.

3. 7. Snage Policije bezbednosti pretresle mesto Olševak, srez Kranj 1 bandit ubijen u bekstvu. Uhapšeno 15 lica zbog pomaganja bandama. Uništen 1 bunker.

B. Donja Štajerska

6. 7. kod Slivnice (466). oko 4,5 km jug.-ist. od Št. Juraj pri Celju, banditi napali žandarm. zasedu jačine 10 ljudi. Zan-

¹ Kopija originala (umnožena na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački lond. f. 204 II. Od dokumenta je sačuvan samo prvi list. (Istovetun. takode nepotpun, primerak i/,vestuja nalazi se i u Arhivu VII, reg. br. 22/13, k. 32-A).

^s Tempirnu bombu je u paketu uputio žandarmerijskoj stanici Kamniško-zasavski S"OP odred (vidi dok. br. 1241.

darmi su se povukli u jednu kuću. Kucu su banditi zapalili, pa su žandarmi bili primorani da se predaju. 8 žandarma odvučeno u šumu.³ U naselju razoreni opštinski i poštanski uređaji, opljačkana 1 prodavnica.

U Činžat i Devicu Mariju u Puščavi (416 17), opština Sv. Lorenc na Pohorju, došlo 80 bandita koji su opljačkali 12 seljaka. Otišli ka Klopnom vrhu.

5. 7. kod Križnog Vrha (448) na pruzi Maribor — Celje minirana žel. pruga.

Od 3. 7. u prostoru Zg. Mamolj (481), srez Trbovlje, nalazi se 200—300 bandita koji su navodno došli iz Gorenjske.

6. 7. kod Modrica, 4 km sev.-zap. od Oplotnice, pojavila se jaka banditska grupa. Otišla ka severu.

5. 7. izvešteno da se u prostoru 7 km sev.-zap. od Vojnika (445) nalazi oko 500 bandita.

6. 7. u Račiči, jug.-ist. od Zid. Mosta (484), pojavilo se 200 bandita. Otišli su ka Jurklošteru (476).

Snage Policije bezbednosti uništile sve omladinske organizacije OF u Trbovlju. Uhapšeno 25 lica. Izuzev 2 odrasla lica, u pitanju su slovenački omladinci od 15—18 godina, koji pripadaju istovremeno komun, omladinskoj organizaciji i Hitlerjugendu. Osam omladinaca su pripadnici Hitlerjugenda odn. ženskih pripadnika Hitlerjugenda. Uhapšeni su namerali da ovih dana odu u partizane. Broj lica koja se priključuju banditima stalno raste i prema obaveštenjima Policije bezbednosti i žandarmerije u opštinama Zagorje, Hrastnik i Trbovlje od 1. 7. 44. popeo se na 350. U pitanju su ljudi svih staleža i zanimanja, mahom omladina. Razlog za ovo masovno prilaženje bandama bi mogao da bude proglas bandita da svaki koji im se ne priključi do 7. 7. treba da računa sa odmazdom.

12 pljački život, namirnica i pljački u cilju snabdevanja, pri čemu je oterano 2 konja, 8 goveda i 3 svinje. Još 12 lica je regrutovano.

C. Koruška

Snage SS-pol. puka 13 su se 5. 7. ist. od Mežica (411) sukobile sa neprijateljem; 1 bandit ubijen u borbi. Zaplenjena 1 puška. Mi nismo imali gubitaka.

Noću uoči 5. 7. žand. stan. Djekše (100), oko 8 km sev. od Velikovca, napalo 30 bandita. Odneseo oružje i životne namirnice. Nedostaju pojedinosti.

¹ Akciju je izveo I. bataljon Kozjanskog NOP odreda (vidi izveštaj Štaba 4. operativne zone Slovenije od 26. jula 1944. u Arhivu IZDG u Ljubljani, f 25/1).

IZVEŠTAJ ZASTUPNIKA KOMANDANTA SRESKE ŽANDAR
MERIJE TRBOVLJE OD 8. JULA 1944. KOMANDI OKRUŽNE
ŽANDARMERIJE CELJE O GUBICIMA KOJE JE ŽANDAR-
MERIJSKA PATROLA ISPOSTAVE SV. KATARINA PRETR-
PELA KOD MESTA ČEČE'

Sreska žandarmerija Trbovlje. Donja Štajerska

Del. br. 1537 44.

(12a) Trbovlje, 8. jula 1944.

Predmet: Borbeni izveštaj: Prepad bandita na žandarmerij-
sku patrolu ispostave Sv. Katarina.

Veza: Okružna žandarmerija Celje, del. br. 474 od 2. V 1944.

Okružnoj žandarmeriji
(12a) u Celju

Na molbu Gestapoa — ispostava Trbovlje — trebalo je da žandarmerijska ispostava Sv. Katarina izvrši hapšenje nekoliko lica. U tu svrhu je 7. VII 1944. poslata iz ispostave Sv. Katarina patrola sastavljena od 1 podoficira i 6 žandarma. Hapšenja se ipak nisu mogla izvršiti jer su te osobe u međuvremenu pobile. Kada se patrola vraćala, otvorilo je na nju vatru oko 20 bandita iz automata i pušaka, i to u 13 časova u mestu čeče, opština Trbovlje, 8 mm istočno od Sv. Marka, na što je žandarmerijska patrola odgovorila takođe vatrom iz automata i pušaka.¹⁾

Ta je borba trajala otprilike pola sata i u njoj su na strani žandarma poginuli hauptvahtmajster žandarmerije Riliard Frike i rezervni vahtmajster Zaštitne policije Albert Majer. Teško je ranjen hauptvahtmajster žandarmerije Karl Kostevc, a nestali su rez. vahtmajster Zaštitne policije Fridrih Tegtmajer i rez. pripravnik Zaštitne policije Bruno Majevski. Prema tome, od žandarmerijske patrole su ostali samo naj-

¹⁾ Original (pisan na tnašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački lond. f. 101/III.

* Redakcija nije mogla ulidili koja je jedinica izvršila ovaj prepad. Kako je Štab 4. operativne zone Slovenije u svojim izveštajima rie registruje, verovatno je to bila jiatrola bataljona VDV u štajerskoj.

ster žandarmerije Georg Širajher i re/. vahtmajster Zaštitne policije Stefan Kriške.

Gubici bandita nisu se mogli utvrditi.

Komandant sreske žandarmerije:
Zastupa
(potpis nečitak)
SS-unteršturmfirer i poručnik
žandarmerije

BR. 152

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA 7.A BORBU PROTIV BANDI OD 10. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
I c Pov. L. 1981/44 — Pov.

10. jul 1944.

Poverljivo!

Situacija

A. Gorenjska

6. 7. kod Dobrave, na putu Črnuče (197) — Trzin (198), srez Kamnik, napad na kolonu kamiona 12. čete nastavnog puka »Brandenburg«. Poginulo 6 vojnika, 15 ranjeno.² Ubijena 3 bandita. Plen: 1 mitraljez i 1 puškomitraljez.

7. 7. u Senturškoj Gori i Sidražu (177), srez Kranj, po javilo se oko 100 bandita. Otišli u pravcu Kamnika.

9. 7. na Bledu (153) 6 bandita pokušalo napad na stražu jednog vojnog uporišta. Ranjen 1 vojnik. Zarobljen 1 bandit i pri pokušaju bekstva ubijen.

¹ Original (umnožen na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 204 II.

² Napad je izvršila 3. četa 4. bataljona 6. slovenačke NOU brigade »Slavko Slander« (vidi dok. br. IIS).

5 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja, pri čemu su oterana i 3 govečeta; 4 lica su regrutovana.

Snage I SS-pol. puka »Tot« 9. 7. prilikom posedanja zasednog položaja kod Hotiča (200), srez Kamnik sukobile se sa neprijateljem. Nismo imali gubitaka.

B. Donja Štajerska

6. i 7. 7. između Zagorja i Save, 7 km zap. od Zagorja (472), razorena oba koloseka, na 8 mesta.

7. 7. oko 4 km sev. od Laškog (465) putnički voz naišao na minu i iskočio iz šina. Ložadž, mašinovođa i 12 drugih lica povređeni. Jedan kolosek upotrebljiv.

7. 7. kod Frankolova (445) napad veće grupe bandita na radno odeljenje Tehničke pomoći. Odvedeno u šumu 30 ljudi, od kojih 2 inženjera. Otišli ka Crešnjicama.

7. 7. banditi napali patrolu žand. ispostave Sv. Katarina (463). Poginula 2 žandarma. 1 ranjen, 2 odvedena.³ Banditi napali uporište železn. obezbeđenja u Pesjama, oko 2,5 km sev.-zap. od Velenja. Osim toga spaljen je pogon za preradu drveta.

7. 7. napadnuta putnička kola SS-pol. puka 14 na držav. drumu kod Križevca (436), sev.-zap. od [Slovenskih] Konjica. Poginula 4 čoveka. 3 ranjena. Automobil spaljen.¹

7. 7. porušen železn. nasip na pruzi Zidani Most — Brežice kod Zigrskog Vrha (486).

7. 7. napad na žandarm. ispostavu Pišce (489), srez Brežice, od strane 200—250 bandita. Žandarmi razoružani/

Noću 6 7. 7. u Slovenj Gradecu (413) banditi zapalili magacin. Izgorela velika količina žita i vagon dasaka.

7. 7. veća banda prošla kroz Verpete, oko 1,5 km sev. od Frankolova (445), krećući se u pravcu Crešnjice (446).

Javljeno da se 7. 7. u Sv. Vidu (435) sev.-zap. od Vitanja nalazila velika banda, navodno 2000—3000 ljudi. Navodno nameravaju da napadnu Vitanje (iskaz prebeglica).

9. 7. velika banditska grupa prošla kroz Vošnik (428). oko 4 km sev. od Smartnog na Pohorju. Pravac kretanja sev.-istok. Od 7/8. 7. u prostoru Šmartno na Pohorju pojavilo se više grupa bandita u ukupnoj jačini od 150—200 ljudi. Otišli ka jugoistoku.

⁵ Vidi dok. br. 151.

¹ Napad su izvršili dolovi 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič« (vidi izveštaj Štaba 4. operativne zone Slovenije od 21. jula 1944. u Arhivu IZDG u Ljubljani, I. 332 IV).

⁵ Vidi dok. br. 150.

7. 7. kod Žalca (Sv. Lovrenc pri Preboldu, 453), srez Celje, pojavilo se oko 20U bandita. Nije poznato kuda su otišli.

Noću 7 8. 7. u srezu Trbovlje (483) bandama se priključilo 37 lica.

6. i 7. 7. regrutovanja: u 3 mesta opštine Zagorje — [odvedeno] 12; u Curnovecu, opština Sromlje (498), srez Brezice — 8; u mestima opština Prihova i Oplotnica (437) — 9; u Ogljenšaku (1 km juž. od Loke, 428), opšt. Zgornja Polskava, srez Maribor — 7; u mestima opštine Šmartno na Pohorju (438) — 14. Pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja bilo je 57, pri čemu je oterano i 26 goveda, 1 konj i 4 svinje. Regrutovano još 56 lica.

Prema iskazu zarobljenika banditi kroz kratko vreme očekuju da im se na Klopni vrh (426) baci iz vazduha oružje i municija. Na ovom brdu se navodno nalazi skladište municije.

C. *Koruška*

U Dobravi, 3 km jug.-zap. od Smarjete v Rožu (136), ubijen I nemački vojnik.

8.7. primećeno oko 40 bandita rija 2 km od Guštanja" (412). Pravac odlaska nepoznat. 8. 7. kod Mežice primećen veći broj bandita u pokretu ka jugozapadu (411).

19 pljački životnih namirnica u cilju snabdevanja.

2. *Provincija Ljubljana*

10. 7. na pruzi Ljubljana — Trst, na žel. stanici Planina (235), razoreni skretnice i kolosek. Pruga zatvorena 12 časova.

Prema iskazima prebegiica IV Gupčeva brigada 9. 7. u prostoru sev. od Hinja (521). Prema iskazima stanovnika VIII brigada u prostoru Trebelno — Mirna (504, 493). Sopstvenim izviđanjem utvrđeno da se delovi VIII brigade nalaze između Št. Ruperta⁷ (493) i Tržišča (494).

Izviđačko odeljenje uporišta Novo Mesto 9. 7. nastupalo od Tržišča preko Bistrice — Rakovnika do Št. Ruperta (493). Između Bistrice i Tržišča sukob sa delovima VIII brigade. U borbi ubijena 2 bandita. Daljim izviđanjem snage uporišta Novo Mesto 9. 7. prodrle u prostor Št. Jernej* (516, 515). Kod Suhog Dola sukob sa neprijateljem. Sopstvenih gubitaka nije bilo. Snage uporišta Velike Lašče u prostoru Korinj (240) — Laze (230, 140) — Hočevje sukobile se sa neprijateljem.

* Sada: Ravne na Koroškem

† Sada: Šentrupert

" Sada: Šentjernej

Ubijeno 5 bandita. Zaplenjeno: I puškomitralj. i 4 puške. Nestao 1 pripadnik slovenačkih domobranaca.

Ajnzacgrupa slovenačkih domobranaca 8. 7. sukobila se sa neprijateljem kod Sela (501). Neprijatelj imao 7 mrtvih. Zaplenjen 1 puškomitraljez. Ranjena 2 pripadnika slovenačkih domobranaca. Patrola 9. 7. kod Cerknice (236) ubila 2 bandita. Kod Kožljeka (236) uništeno 200 kg eksploziva.

Granični prostor Hrvatske

Planina Kalnik (246 7, 456 57) i dalje jako posednuta bandama. Pokreti bandita toku opštim pravcem ka severozapadu. Banditi verovatno nameravaju da posednu pl. Ivanščicu (734, 44, 45) oko 20 km jug.-zap. od Varaždina. Na Kalniku operišu XXVIII i XXXII banditska divizija. Bande snabdevaju neprijateljski avioni.

Ostalo:

7. 7. u 11.30 čas. iznad mesta Rdeči Breg (Podvelko) (415), srez Maribor, leteo je jedan neprijateljski četvoromotorni avion. Dva čoveka su iskočila padobranom. Prema izveštaju Policije bezbednosti avion se srušio ili prinudno spustio oko 7 km juž. od mesta.

Dostavljeno-
Kao obično

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI OD 11. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
LI XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
I c Tgb. br. L 2078 44. g.

11. jul 1944
Poverljivo!

Situaciju

.4. Gorenjska

10. 7. razorena pruga između žel. stanica Žirovnica (153) i Lesce-Bled (154 64), srez Radovljica; pruga zatvorena 5 časova. Žrtava nema.

Prema izveštaju poverenika 9. 7. iz Italije je u Martinj Vrh, srez Kranj, došla Prešernova brigada. Poverenici izveštavaju da se kod Dražgoša (174) nalaze bande za koje se ne zna kojoj jedinici pripadaju.

Prema izveštaju poverenika navodno je iz oblasti Ljubljane u prostor Skaručna (187), srez Kranj, došlo oko 200—300 bandita. Isti navodno imaju nameru da se prebace u prostor sev. Cerklja na Gorenjskem (177).

12 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabdevanja. pri čemu je oterano 13 goveda i 1 svinja. Rekrutovana su 24 lica.

Snage Policije bezbednosti su se 9. 7. prilikom delatnosti izviđačkih patrola, kod Stefanje Gore (177), srez Kranj, sukobile sa neprijateljem. Ubijena 2 bandita. Zaplenjeno: 1 puška. 1 pištolj i municija. Mi nismo imali gubitaka.

B. Donja Štajersko

10. 7. jaka grupa bandita napala na Vitanje (435). Poginuo 1 pripadnik Policije bezbednosti, nestao 1 žandarm, ra-

¹ Kopija originala (umnožena na ciklostilu> u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 204 II. Od dokumenta sačuvana je samo prva strana. (Istovetan, takođe nepotpun, primerak izveštaja nalazi se i u Arhivu VII, reg. br. 22. 13, k. 32-Ai.

njena 2. Gubici neprijatelja nepoznati.-' Jačine bandita oko 200—300 ljudi. Povukli se prema Sv. Vidu (435 36).

10. 7. napad na žand. slanicu Košnica (464 65). Poginula 3 policajca. Angažovana četa Vermašufta.

8. 7. je iz Hrastnika (463), srez Trbovlje, 6 lica dobrovoljno odbeglo banditima. Banditi odveli 2 lica. Iz Nove Cerkeve i Lindeka, srez Celje, odvedeno 7 lica.

9. 7. napad na vojno uporište između postaje Paška Vas (442) i žel. stan. Šoštanj — Topolšica (453). Napad odbijen. Posada vojnog uporišta osujetila razaranje jednog železničkog mosta. Nismo imali gubitaka. Gubici neprijatelja nepoznati.

8. i 9. 7. u Ljubnici (435 36) pojavilo se oko 300 bandita. Otišli ka Skomarju (436). Prema iskazu prebeglica banda je došla iz Črešnjica (446).

9. 7. kod Sv. Uršule (427), srez Maribor, pojavilo se 200—300 bandita. Otišli prema sev.-zapadu.

13 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabdevanja, pri čemu oterana dva govečeta. Još 11 lica je regrutovano.

10. 7. U prostoru sev. od Vitanje (436) I 14. SS-pol. puka i II 13. SS-pol. puka preduzeli akciju protiv jake bande o kojoj je javljeno da se tamo nalazi. Sukob na Komisiji (425).'

C. *Koruška*

Snage 13. puka su se 10. 7. sukobile s neprijateljem u prostoru Plat — Danijel (dolina Meže) (411). Prebegao 1. zarobljena 2. Plen: 4 puške, 1 pištolj.

9. 7. banditi su kod Brnika,⁵ 1,5 km juž. od Ljubljane (149), naišli na našu zasedu. Neprijateljski gubici: poginulo 8; plen: 1 automal i 4 puške. Naši gubici: poginuo 1, ranjena 2.

D. *Provincija Ljubljana*

Kod Dola (501) primečene jedinice VIII banditske brigade. Prema iskazima prebeglica, IX i XV brigada nalazile su se 9. 7. u prostoru oko Korinja (240). Naše snage su se 9. 7. sukobile sa jedinicama XV brigade kod Korinj — Kala (240). *

⁵ Akciju na Vitanje izvršila ju I. slovenačka NO1 brigada »Tone Tomšič« (vidi operativni dnevnik Štaba 4. operativne zone Slovenije u Arhivu I7.DG u Ljubljani, I. 332 Vi.

¹ Sv. Uršula pri Bojtini. severno od Oplotnic

¹ U ovom rejonu nalazila se I. slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič« (Arhiv IZDG u Ljubljani, t. 332 V).

Pogrešno, verovatno se odnosi na Rudnik kod Ljubljane. Redakcija nije mogla utvrditi koja je to jedinica.

Snage uporišta Ribnica prodrle u prostor Kal — Ambrus (240). Nije bilo dodira s neprijateljem. 10. 7. uporištu se prijavilo 5 prebeglica.

Snage slov. domobranaca su se noću uoči 10. 7. sukobile s neprijateljem kod Planine (235). Neprijatelj je pobjegao ostavivši 1 puškomitraljez.

Izviđački delovi slov. domobranaca sukobili su se s neprijateljem u prostoru Dolenja Vas — Dolenje Jezero. Nismo imali gubitaka.

BR. 154

IZVEŠTAJ OPERATIVNOG ŠTABA ZA BORBU PROTIV BANDI OD 12. JULA 1944. O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI SLOVENIJE I BORBAMA PROTIV NJIH¹

Komandant SS policije
u XVIII vojnom okrugu
Operativni štab za borbu protiv bandi
I c Tgb. Br. L 2078/44 Pov.

12.jul 1944.

Poverljivo!

Situacija

4. *Gorenjska*

Noću uoči 11. 7. vatreni prepad na vojno uporište Bled — Mlino, srez Radovljica. Pošto je odgovoreno na vatru, banditi su se povukli. Mi nismo imali gubitaka. Gubici neprijatelja nisu poznati.

Prema izveštaju žandarmerije 11. 7. je veća banda od Ceroveca (481), srez Kamnik, otišla ka jugoistoku u pravcu granice Rajha. Druga veća banditska grupa je pošla pravcem Štangarskih Poljana — Janjca (210, 209).

2 ubistva, 1 pokušaj ubistva, 4 pljački životnih namirnica i pljački u cilju snabdevanja, pri čemu su oterani: 3 konja, 3 govečeta i 2 svinje; regrutovano 8 lica.

¹ Original (umnožen na ciklostilu) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, f. 204 II (Jedan primerak izveštaja nalazi se i u Arhivu VII. reg. br. 22 13, k. 32-A).

B. Donja Štajerska

Snage 1. čete 14. SS-pol. puka zauzele su na juriš 10. 7. naselje Skomarje (436), srez Maribor. Snage Tomšičeve brigade, koje su se tamo nalazile, raspršene su. Neprijateljski gubici: poginula 44, zarobljeno 17. Naši gubici: ranjena 2. Plen: 21 kg eksploziva, 12 engl, mina, 5 konja, 8 goveda i 4 kola potrošnog materijala.

Usled kvarova na sredstvima za vezu drugi izveštaji nisu stigli.

C. Koruška

11.7. kod Bajtiša vatreni prepad na vozilo 13. pol. puka. Ranjena 3 policajca. Pošto je na vatru odgovoreno, banditi su pobjegli. Gubici neprijatelja se ne mogu ustanoviti.

1 ubistvo, 4 pljačke živ. namirnica i pljački u cilju snabdevanja; 2 lica regrutovana.

D. Provincija Ljubljana

Prema iskazima stanovništva neprijatelj se sada grupis • u prostoru oko Novog Mesta. Prema izveštaju od 11. 7. VIII neprijateljska brigada prešla iz prostora Trebelno (504) u Brezovu Reber- (513).

Sa hrvatske granice izvešteno 11. 7. da se tamo nalaze tri brigade sa nametom da napadnu St. Jernej¹ (516). Izviđački delovi, koji su 11.7. upućeni iz uporišta Šentjernej i Kostanjevica prema jugu, stalno su bili u dodiru s neprijateljem.

Prema iskazima prebeglica XII brigada se 9. 7. nalazila kod Žužemberka (512). 11. 7. zarobljeni pripadnici ove Brigade izjavljuju da se ona sada nalazi kod St. Vida⁴ (491). Jačina: oko 300 ljudi.

Izviđački delovi uporišta Velike Lašče sukobili su se s neprijateljem II. 7. kod Sodražice (248 49). U borbi je ubijen 1 bandit, zarobljena 2. Zaplenjena 1 puška.

Dostavljeno:
Kao obično

Po zapov. k-danta
Berkman
poručnik

¹ Sada: Brezova Reber pri Dvoru
² Sada: Šentjernej
⁴ Sada: Šentvid pri Slični

IZVOD IZ RATNOG DNEVNIKA 18. LANDESSICEN-PUKA
U CELJU O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ OD 1. JUNA DO
15. JULA 1944. NA TERITORIJI ŠTAJERSKE I OKUPATOR-
SKO-KVISLINŠKIM POTHVATIMA¹

RATNI DNEVNIK 18 LANDESSICEN-PUKA U CEUU

1. VI SS-policijskom puku »Holm« došlo je u pomoć 18. poterno odeljenje (1 olicir, 6 podoficira i 58 vojnika); 1 srednji minobacač sa 4 tovarna grla upućen je u pravcu Dobrne, gonjenje bande u pravcu Št. Vida. Kozjaka, Hude Luknje.
2. VI Deo 2. čete 922. bataljona i 30 vojnika baterije 438. divizije za naročitu upotrebu angažovani su za zaštitu rudnika u Hrastniku.
3. VI Raspoložive snage 2, 3. i 4. čete 922. bataljona i baterija angažovane su protiv bandita koji su prodrli preko državne granice kod Dola pri Litiji i Polšnika. Uveče su banditi potisnuti preko državne granice. Naši gubici: 2 mrtva, 4 ranjena. Na osnovu tragova gubici bandita verovatno su veoma veliki.¹
1. VI Između Zagorja i Save oklopni voz naišao na minu. Iskočila iz šina 2 zaštitna vagona, 2 oklopna vagona i lokomotiva. Oko 1,5 km zapadno od stanice Zagorje razoren levi kolosek.¹ Turiška Vas ponovo postavila 120 m šina sa pragovima, voz za obezbeđenje iskočio iz šina.
4. VI KoJ Tremerja otvorena vatra na teretni voz 990431. Nije nastradalo nijedno lice niti je bilo materijalne štete.

¹ Original (pisan mastilom, goticom» u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. I 205. 1

¹ Dnevnik se u nastavcima objavljuje počev s 10. knjigom VI toma.

¹ Borbe je vodio 2. bataljon 4. slovenačke NOI brigade »Matija Gubec« (vidi dok. br. 711).

¹ Rušenje je izvršilo minersko odeljenje Kainniško-zasavskog NOP odreda (vidi dok. br. 41).

6. VI Na 1 km severno od stanice Rimske Toplice otvorena puškomitraljeska vatra na 3 teretna voza. Jedan kočničar iskočio i otada ga nema. Između Zagorja i Renka teretni voz naišao na minu.
7. VI Kod Crnog potoka (1 km severno od Orehova) teretni voz naišao na minu. Dva vagona iskočila iz šina. Iskidane šine u dužini od 2 metra.
8. VI Između Zagorja i Renka oklopni voz naišao na dvostrukom minu. Lokomotiva i 6 vagona iskočili iz šina. Razoreno 3 m šina. Ložac lakše povredjen.⁵
7. VI 18. poterno odeljenje vodilo kraću borbu na mostu kod Radmirja. Poginuo I bandit.
8. VI Napad aviona u niskom letu na 1 transpotrni voz na stanici Dobova. Izgorela 44 vagona, od toga 15 sa benzinom. Iz vazduhoplovnog bataljona za vezu poginula 2, a 15 ranjeno.
12. VI Otvorena vatra na izviđačku patrolu 18. poternog odeljenja kod pilane Arniter. Jedan bandit teško ranjen i zarobljen.
30. VI U junu banditi su izvršili: 353 pljačke u cilju snabdevanja, 46 prepada, 5 ubistava, 26 napada na prugu, 16 diverzija, 10 akcija rasturanja i lepljenja letaka. Delatnost bandita je u proteklom mesecu obuhvatila celu Donju Štajersku, izuzev istočnog dela, i pokazala izrazito ofanzivni karakter. Prodiranje preko pruge Dravograd — Celje i pomeranje na prugu Maribor — Dobova, u rejon Pragersko — Celje, imalo je, pored težnje da se dobiju novi rejon za snabdevanje, i cilj da se uporno ometa železnički saobraćaj na prugama Maribor — Dobova i Dravograd — Celje. Takođe je i dalje jako ugrožena pruga Zidani Most — Laze. Broj napada na prugu dostigao je do sada najveću visinu. Razaranjem vijadukta Gornji Dolić i tunela Veliki Lipoglav osetno je poremećen saobraćaj za duže vreme.⁶ Bohorska banda gospodari svim putevima njene oblasti tako da

⁵ Akciju je izvršilo minersko odeljenje Kainiško-zasavskog NOP odreda (vidi dok. br. 54).

* Akciju kod Gornjeg Ooliča izvršila je II. slovenačka NO brigada »Miloš Zidanšek« (vidi dok. br. 75). a tunel kod Velikog Lipoglava srušile su jedinice 14. NO divizije (vidi dok. br. 120).

su praktično odsečene četa 649. landesšicen-bataljona u Planini, Kozju, Sv. Petoru i Bizeljskom.

U to vreme bilo je obustavljeno svako patroliranje. Za dotur hrane i dostavljanje službene pošte upotrebljavaju se jake patrole-sprovodnici koje saobraćaju između četa. Rejon pljačkanja u cilju snabdevanja pomerio se do pruge Celje — Maribor, zato što je za vreme zime i proleća bila potpuno iscrpljena oblasť južno od Bohora. Banda je iz tog novog rejona snabdevanja stvorila sebi vrlo jake rezerve stoko za klanje. Bacanje iz aviona velikog broja sanduka sa namirnicama u rejonu Boč — Donačka gora znači znatno podizanje borbene snage. Istovremeno prodiranje jakih banditskih jedinica iz Gorenjsko i Hrvatske u oblasti južno od Save, između inesta Sava i Zidani Most i južno od Brežica, dokazuje da postoji saradnja i jedinstveno rukovođenje. Do sada je isključivo reč o pljačkanju hrane velikih razmera. Naseljenici u tim oblastima već su delom napustili svoje gradove (rejon Polšnik). Odvođenja i prisilna regrutovanja: iz 146 mesta odvedena su: 4 vojna obveznika, i žandarm, 12 vojnika na odsustvu i 199 civila. U 31 mestu je prisilno regrutovano: 15 vojnih obveznika, 1 vojnik na odsustvu i 63 civila. Diverzije na železničkim prugama: Poljčane — Zidani Most 8, Zidani Most — Dobova 4, Zidani Most — Kresnice 10. Celje — Velenje — Dravograd 4. Osim razorenog tunela i vijadukta saobraćaj se mogao u svim slučajevima za kratko vreme ponovo uspostaviti. Do daljnjeg je obustavljen noćni saobraćaj između Zidanog Mosta i Kresnica.

Oklopni voz (garnizon Zidani Most) i dalje se upotrebljava za obezbeđenje.

- 29. VI — Akcija Pohorje (2 oficira, 14 podoficira i 115 vojnika), 4 minobacača, 9 tovarnih grla, 2 kamiona.⁷
- 7. VII
- 1. VII Borba sa bandom na Velikom Lipoglavu (3. četa 921. bataljona).
- 3. VII Borba sa banditima na Velikom Lipoglavu (3. četa 921. bataljona).

- 5. VII Borba sa banditima na Velikom Lipoglavu (3. četa 921. bataljona).
- 5. VII Obezbeđenje dotura hrane za 4. četu 649. bataljona nije naišlo na neprijatelja (1 podoficir i 40 vojnika).
- 6. VII Banditi izvršili napad na uporište Škrubu.
- 2—5. VII Stab 2, 3. i 4. čete 922. bataljona izveo akciju u regionu Dramlja. Izvršen prepad na kolonu kamiona kod Ljubečne* — inače nije bilo dodira s neprijateljem.
- 8 9. VII Banditi izvršili napad na uporište Skrubu.
- 10. VII Obezbeđenje dotura hrane za I. i 4. četu 649. bataljona nije naišlo na neprijatelja.
- 10. VII Banditi izvršili napad na uporište Šmartno pri Slovenj Gradecu i Suhadolu.

BR. 156

IZVOD IZ PREGLEDA POKRAJINSKOG SAVETNIKA U CELJU O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI STAJERSKE OD 1. DO 30. JUNA 1944. GODINE¹

Prilog A

PREGLED

delatnosti bandi u vremenu od I. juna 1944.

- 1 1. VI Črnova, Prelska, Lokovina, opština Velenje — 500 bandita (sa 4 žene i 3 jahača konja) pokušali da izvrše napad na Dobrnu.—

* Napad na kolonu izvršila je 1. slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič« (vidi dok. br. 118).

» Nastavak dnevnika bice objavljen u 15. knjizi.

¹ Kopija originala (pisana na mašini) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond, I. I/III. Redakcija je so tri tačke označila izostavljeni deo teksta, koji se odnosi na manje ekonomske akcije.

- 4 I. VI Teritorija opštine Velika Pirešica: 100 bandita otvorilo vatru i zapalilo policijski automobil.²
- 11 „ Šalek, opština Velenje — borba sa jednom grupom bandita; banditi su takođe otvorili vatru na pripadnike landesšicen-jedinice za zaštitu pruge; banditi su hteli da izvrše napad na rudnik Velenje.
- 16 „ St. Andraž, opština Polzela: banditi otvorili vatru na 3 pripadnika žandarmerijske patrole, 2 su poginula a jedan je teško ranjen. Posle toga su ih potpuno opljačkali. — Uglavnom oružje i municiju.
- 31 2. VI Salek, opština Velenje: borba sa 800 bandita. Naši nisu imali gubitaka.
Stara Vas¹: banditi otvorili vatru na pripadnike landesšicen-jedinice za zaštitu pruge.

Velenje: pokušaj napada na električnu centralu i rudnik Velenje, napad nije uspeo.
- 35 2. VI Izvršen napad na landesšicen-uporište na pruzi u mestu Huda Luknja, opština Velenje — 1 teško i 1 lakše ranjen.
Bilo je 400 bandita.
- 40 3. VI Samostan i uprava imanja Zlabor, opština Rečica ob Savinji: borba sa oko 100 bandita. Naši nisu imali gubitaka.
- 59 4. VI Strensko, opština Laško: 20 bandita otvorilo vatru na pripadnike landesšicen-jedinice za zaštitu pruge. Takođe je otvorena vatra na stražara lečilista Rimske Toplice, a istovremeno su veće grupe bandita prošle kroz mesto.

- Napad je izvršila zaseda 1. slovenačke NOL brigade »Tone Tomšič« (vidi dok. br. 47).

¹ Sada: Andraž nad Polzelo

¹ Sada: Novo Velenje

- 73 5. VI Most na Sotii. opština Podčetrtek: prodrlo 100 bandita, odveli 2 stražara carinske granične straže, izvršili prepad na automobil za prevoz mleka iz Celja i oštetili ga ručnim bombama, odneli 1 bicikl — došlo do borbe — naši nisu imali gubitaka.
- 78 6. VI Banditi otvorili vairu na položaje protivavionske artiljerije kod železničkog mosta Tremerje. — Naši nisu imali gubitaka.
- 80 6. VI Liboje, Koseze, opština Arja Vas. Prepad na Industrijnu keramiku. Sto bandita je opljačkalo i uništilo velike količine posuda, mašina, hartije za pisanje i drugog kancelarijskog pribora — opljačkane stvari su odvezli kolima sa 2 konja. ali su kola vratili. — Uz put su odneli i piće iz 2 gostionice.
Pored toga su oštetili kancelariju i pogonske uređaje.
- 96 7. VI Paka.¹ opština Velenje: veće grupe bandita izvršile su napad na uporište na pruzi.
- 138 11. VI Male Dole, opština Vojnik: 25 bandita odnelo namirnice. — Borba sa banditima izvan Vojnika, 1 desetar Vermanšafta i 2 žandarma teško ranjeni, 1 bandit mrtav, a više ranjeno.
- 150 12. VI Žusem — Slivnica: borba s banditima, 5 naših ranjeno a 3 obolela usled napora: banditi su imali 1 mrtvog i više ranjenih."
- 156 13. VI Prodnik i Pusto Polje, opština Rečica: banditi izvršili prepad na troja kola natovarena brašnom, jedna kola se nisu više mogla spasti; pojavila se policijska jedinica i rasterala bandite. Jedan sluga se vratio sa 3 konja. Banda je bila veoma jaka.

4
f

Sadu. Paka pri Velenju
^R Burbu su vodili delovi Kozjanskog NOP odreda (vidi dok br. 64).

- 181 16. VI Rogatec: vojnici su vodili borbu sa 270 bandita.
- 187 17. VI Solčava, opština Luče: veći broj bandita porušio je bivšu parohijsku zgradu (kantonman žandarmerije) i zapalio školu. — Takođe je dignut u vazduh drveni most preko Savinje.
- 190 17. VI Rečica, opština Laško: pripadnici vojske i žandarmerije vodili borbu s banditima. Naši nisu imali gubitaka.
- 196 19. VI i 21. VI 1944. jaka borba sa oko 1000 bandita, u kojoj je naš Vermanšaft imao 15 mrtvih i 5 ranjenih.⁷ Banditi su imali 5 mrtvih i više ranjenih.
- 233 21. VI Drum Solčava — Luče: veći broj bandita — borba sa žandarmerijom i Vermanšaftom. Vermanšaft imao 15 mrtvih i 4 teško ranjena — vidi izveštaj 196.
- 235 22. VI Velika Pirešica — napad grupe bandita na žandarmerijsku zasedu; naši nisu imali gubitaka, neprijateljski gubici nepoznati.
- 247 23. VI Pesje, opština Velenje: izvršen napad na uporište Pesje i na landesšicen-uporište na stanici Velenje; zapaljena staja kod rudnika i otvorena vatra na rudnik.
- 269 25. VI Latkova Vas, opština Prebold: 200 bandita razorilo vatrom iz teškog oruđa most na Savinji i uništilo telefonski vod, zatim je izvršeno 20 prepada u cilju snabdevanja, odvedena su 4 čoveka. Žalec: otvorena vatra na kasarnu marškompanijc protivtenkovske jedinice. Kapla Vas, opština Prebold: prepadi u cilju snabdevanja.

⁷ Verovatno se odnosi na borbu 13. slovenačke NO brigade »Mirko Bračić« u rejonu Svetina — Sv. Rupert (Brezel (vidi dok. br. 99).

- 313 27. VI Polzela, Braslovče: otvorena vatra na stražu Vermašafta na mostu i odnesen duvan iz Letuša. Prisilno je regrutovan 1 čovek.
- 315 28. VI St. Ilj, opština Velenje: borba sa većom grupom bandita.
- 333 30. VI Slivnica: oko 50 bandita izvršilo napad na žandarmerijsku stanicu. — Napad je odbijen.

BR. 157

IZVOD IZ DNEVNIKA 2ANDARMERIJSKOG OKRUGA
KRANJ O AKTIVNOSTI JEDINICA NOVJ NA TERITORIJI
GORENJSKE OD 1. JUNA DO 15. JULA 1944.¹

1. jun 1944.

Izveštaj Lesce-Bled:

Usled rastavljenih spojnica iskočio iz šina voz za obezbeđenje između Žirovnice i Javornika.

Izveštaj Dobrava — V'intgar:

Patrola vermana sprečila dizanje u vazduh voza 741.

Izveštaj Podnart — Kropa:

Od km 603,0—603,2 razorena pruga na 5 mesta.

3. jun 1944.

Izveštaj Nomenj:

Dignut u vazduh most na putu između Bohinjske Bele i Vintgara. Put je neprohodan. Pruga razorena na 21,5 km

Izveštaj Ješenice:

U 23.26 č razoren nadvožnjak na 2.9. km (Jesenice — Gorje).

¹ Original (pisan mastilom) u Arhivu IZDG u Ljubljani, nemački fond. f. 4/VI.

² Dnevnik se u nastavcima objavljuje počev s 10. knjigom VI loma.

Izveštaj Zalog — Ljubljana:

U 23.20 č na 618,6 7. km razorena su oba koloseka i pred-signal (pravac Žirovnica). Između Planine i Logateca razorena oba koloseka. Oklopni voz je iskočio iz šina.

Izveštaj Kamnik:

Banditi su odneli šine od 18,3—19,0. km.

6. jun 1944.

Izveštaj Podnart — Kropa:

Banditi otvorili vatru na voz 819.

8. jun 1944.

Izveštaj Kranj:

Izvršen prepad na stanicu Križe.

Izveštaj Beričevo:

Spaljena kućica čuvara pruge br. r> između Beričeva i Ljubljane.

9. jun 1944.

Izveštaj Lesce-Bled:

Vojska je iznenadila bandite prilikom rušenja na 621,4. km.

Izveštaj Dobrava—Vintgar:

Izvršen prepad na patrolu vojske između Jesenica i Dobrave—Vintgara. 2 vojnika poginula i 2 teško ranjena.

Izveštaj Beričevo.

Razorena pruga na 9,1. km između Trzina i Beričeva.

10. jun 1944.

Izveštaj Domžale:

Iz stanice Jarše — Mengeš odnesen telefon, oštećeno postolje.

13. jun 1944.

Izveštaj Zalog—Ljubljana:

Prepad na Verd i Štampetov most. Most dignut u vazduh.

Izveštaj Jesenice:

Voz D 13 naišao na 3,0. km na minu; iskočio iz šina.

Izveštaj Kranj:

Kod Sv. Jošta izvršen prepad na palrolu vojske. Nestala 2 vojnika, među njima mitraljezac sa mitraljezom. Nestao 1 čovek koji je radio u magacinu.

15. jun 1944.

Izveštaj Lesce-Bled:

Razorena pruga na 624,8. km.

izveštaj Bled-Jezero:

Razorena pruga od 7,8—8,0. km.

16. jun 1944.

Izveštaj Kranj:

U Žabnici banditi su u 9,30 č streljali 2 žandarma.

17. jun 1944.

Izveštaj Podnart—Kropa:

Prepad na Otoče i Podnart—Kropu. Pruga razorena na mnogo mesta. Dignut u vazduh most na Lipnica-potoku.³

Izveštaj Kranj:

Dignut u vazduh most Besnica. Uništeni unutrašnji uređaji stanice Sv. Jošt. Razoren most na 598. km. Pruga između mosta Besnica i Kranja razorena 24 puta. Razorena skretnica br. 15 stanice Kranj.

Izveštaj Lesce-Bled:

Voz 7613 naišao na minu; nije iskočio iz šina. Povređen mašinovođa.

18. jun 1944.

Izveštaj Podnart—Kropa:

Ranjen u pluća pripadnik vojske [iz sastava] straže na mostu.

³ Akciju su izvršile jedinice 31. NO divizije (vidi dok. br. 95).

Naš izveštaj.

Banditi prisilno regrutuju u rejonu Jesenice — Plavž.

23. jun 1944.

Izveštaj Jesenice:

U 1.30 č voz 7618 naišao na minu na 628,1 km, između Jesenica i Javornika. Nije iskočio iz šina. Nema povređenih.

Izveštaj Trzin:

Na 9,2. km razorena pruga između Trzina i Domžala.⁴

27. jun 1944.

Izveštaj Podnart—Kropa:

U 2.10 č razorena pruga na 599,2 km između Podnart—Krope i Kranja.

Izveštaj Lesce-Bled:

Od 618,6 — 619,6. km, između Lesce-Bleda i Žirovnice, razorena pruga 14 puta. Uklonjeno 18 minskih punjenja.

4. jul 1944.

Izveštaj Jesenice:

U 2.10 č razoren je signal A na ulazu u stanicu Javornik.

Izveštaj Lesce-Bled:

U 2.10 č razorena je pruga na 620,4. km između Lesce-Bleda i Žirovnice.

Izveštaj Nomenj:

U 6.50 č razorena je pruga na 20,4 km između Soteske i Nomenja.

Izveštaj Nomenj:

U 22.20 c razorena je pruga na 24,2. km između Nomenja i Bohinjske Bistrice.

¹ Akciju je izvršila minerska grupa 4. bataljona Gorenjskog NOP odreda (vidi dok. br. 91).

Izveštaj Trzin:

Kod Trzina banditi izvršili prepad na patrolu vojske.
Bilo je mrtvih i ranjenih.

6. jul 1944.

Izveštaj Domžale:

29. VI izvršen kod Trzina prepad na vojni automobil,
1 vojnik poginuo.

6. VII u 19.00 č izvršen prepad između Trzina i Podbor-
šta na 9 vojnika.

Poginulo je 5 vojnika. Zadržan voz 1421.

Izveštaj Dobrava—Vintgar:

Vojska sprečila pokušaj razaranja pruge i signala na
4,3. km oko 22 č.

Izveštaj Jesenice:

Izvršen napad na električnu centralu u Javorniku radi
miniranja.

7. jul 1944.

Izveštaj Lesce-Bled:

Lokalni voz 824 sa 3 zaštitna vagona, usled rastavljenih
spojnica, iskočio je iz šina u 23.14 č na 625. km.

10. jul 1944.

Izveštaj Zalog—Ljubljana:

U 0.40 č razorena je skretnica 11 i pruga u stanici Pla-
nina. Zbog razaranja skretnice oba koloseka su neupo-
trebljiva. Niko nije povređen. Nijedan voz nije iskočio
iz šina.

Izveštaj Žirovnica:

U 2.30 č izvršena 2 miniranja kod akumulacionog jezera
Žirovnica.

Izveštaj Lesce-Bled:

Oko 23.50 č na 621,4 5. km razorena su oba koloseka.

Izveštaj Zalog—Ljubljana:

Na pruzi između Ležeča i Divače (nadzorništvo 204) razorena su oba koloseka.

Naš izveštaj:

Oko 24 č banditi su pokušali da prodru u staničnu zgradu.

12. jul 1944.

Izveštaj Jesenice:

U 11.45 č eksplodirala je mina u prostoriji za brzovozne pošiljke stanice Jesenice. Stanica je delimično razorena.

13. jul 1944.

Izveštaj Javornik:

Voz 8711 naišao na minu. Poslednji vagon iskočio iz šina.

Izveštaj Dobrava—Vintgar:

Na 7,8/9. km razorena pruga.

Izveštaj Jesenice:

U 17.54 č postavljena na prugu 3 velika kamena kao prepreka vozu D 13.

8

⁵ Nastavak dnevnika bice objavljen u 15. knjizi.